

NOVADNIEKS

PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

• Nr. 45 (6858)

• Trešdiena, 1998. gada 17. jūnijs

• Cena Ls 0,18

Piemīņas pasākums Preiļu rajona padomē

● Preiļu represēto kluba vadītāji Terēzija Lakovska un Leons Cišs (pirmajā un otrajā rindā pirmie no kreisās) kopā ar piemiņas pasākuma dalībniekiem Ainu Putāni, Ritu Gribrušku, Zaigu Martinsoni, Rutu Vasaraudzi, Regīnu Prikuli, Oļģertu Grišānu, Vitāliju Nešporu, Viktoru Stikānu, Arturu Gobu un Nikolaju Ivansonu — sirmi, bet nesalauzti.

12. jūnija pēcpusdienā Preiļu rajona padome, represēto klubs un Preiļu vēstures un lietiskās mākslas muzejs savās telpās pulcināja 1941. gada naktī no 13. uz 14. jūniju uz Sibīriju, Ziemeļiem un Tālo Austrumu apgabaliem izvestos rajona iedzīvotājus. No daudzajiem simtiem sievietes, vīru spēka gadus, sirmgalvju un bērnu, kuri atstāja savas mājas un iekoptos tīrumus dažādos Preiļu rajona pagastos, pēc gariem moku ceļiem atgriezās tikai nedaudzi. Veļu māte bija tā, kas izlēma, kuru dvēseli tūdaļ sūtīt pāri likteņupei uz viņu krastu un kurai vēl atvēlēt kādu saules gadu.

Rajona padomes un represēto kluba sarakstos tagad vairs ir tikai septiņpadsmit uzvārdi. Šie cilvēki, bērni būdami, izcieta to, kas citiem pāiet secen visa mūža garumā. Uz piemiņas pasākumu 1941. gadā represētajiem bija aicināti Paulīne Vanaga, Raimonda Rinkina, Nikolajs Ivansons, Imants Pokšāns, Irēna Kovaļevska, Lilija Baraņeca, Vitālijs Nešpors, Veronika Koščeroka, Aina Putāne, Arturs Goba, Oļģerts Grišāns, Antons Lukaševičs, Rīta Gribruška, Zaiga Martinsona, Ruta Vasaraudze, Regīna Prikule, un Viktors Stikāns.

Piemīņas pasākuma dalībniekus uzrunāja Preiļu rajona padomes izpilddirektore Aina Pastore. Viņa uzsvēra, ka paaudzei, kura dzimusi un augusi pēc kara, bieži vien trūkst vārdu, lai raksturotu tos sāpju ceļus, pa kuriem nācās iet tūksto-

šiem Latvijas iedzīvotāju, saglabājot sirdi mīlestību, ticību un cerību, bet līdz galam tā arī nerodot atbildi uz jautājumu «kāpēc?». Latvijas neatkarības gadi nomaina viens otru. Vienu valdību nomaina nākamā. Bet neviena no šīm valdībām tā arī nav līdz galam atrisinājusi problēmas, kas saistītas ar represēto tiesību atjaunošanu. Lai gan rajona šī gada budžeta līdzekļi ir visai ierobežoti, padome atrada iespēju sniegt vienreizēju finansiālu atbalstu 1941. gada 14. jūnijā izsūtītajiem. Kā izteicās Aina Pastore, lai viņi varētu atļauties nopirkt sev kādu našķi vai iegādāties sirds zālītes, jo pusbadā un pārmērīgā darbā aizvadītā bērnība ir atstājusi neizdzēšamas pēdas dvēselēs, iedragājusi veselību.

Tik dažādi un reizē tik vienkārši ir šo cilvēku dzīves stāsti. Divu, sešu vai desmit gadu vecumā bērni nemaz nevarēja saprast, kāpēc viņus naktī modināja sveši cilvēki, kāpēc raudāja mātes, kāpēc tik uztraukti bija tēvi. Kā murgs līdz šai baltaī dienai liekas tās dienas un nedēļas, kad lopu vagoni ešeloniem vien rībināja dzelzceļa sliedes garām svešām pilsētām un nepazīstamām vietām. Arvien tālāk no ierastajām un mīļajām mājām pretī nezināmam liktenim.

Atmiņas ir dīvaina lieta. Tālo bērnības dienu ainās prātā palikuši mirkli un cilvēki, kad cauri nežēlībai bija jūtams cilvēcīgums. Kāds no automātiem bruņotajiem vīriem, kas pačukstēja, lai ņem līdzī veltepus, kažokus, biežākas segas, varbūt izglāba tieši viņu dzīvības spējīgās Sibīrijas ziemās. Bārdains večuks sibīrietis, kas asarām acīs neizpratnē skatījās uz

divdesmitpiecgadīgo «tautas ienaidnieci» un viņas gaišmatinājam mazulītēm meitiņām un izkurināja pirti, lai tās nomazgājas un atspīgst pēc smagā brauciena. Arī tā kaimiņiene krieviete tālajā Sibīrijas ciemā, kura vairāk nevarēja palīdzēt kā vien pasniegt ik dienas izsalkušajam latviešu bērnam pus glāzi piena.

Viņi atgriezās Latvijā. Dažam laimējās, jo gaidīja vecāku mājas. Citam tur jau saimniekoja sveši ļaudis. Lai gan dokumenti bija kārtībā, bijušie izsūtītie vēl ilgi sev pāri juta tādu kā atstumtības ēnu. Lūk, ko piemiņas pasākuma laikā teica Aglonas pagasta iedzīvotājs Oļģerts Grišāns: «Mēs vēl tagad jūtamies apmulsuši un neizpratnē. Ne to cerējām, ne to gaidījām. Atliek tikai paklausīties Saeimas deputātu debates — visi tik cīnās par varu, aprej cits citu. Latvijas tautas liktenis šiem kungiem nemaz nerūp. Rudenī būs vēlēšanas. Viņi atkal plēsīsies par amatiem un krēsliem. Par ko lai balso?..»

Daudzus represētos uztrauc valdības neizdarības un kļūdas, kuru dēļ cieš cilvēki. Tas, ka par zaudētajām mājām saņemto kompensāciju nācās zaudēt bankās, ka nevar saņemt kompensāciju par zemi un tā tālāk.

*Mēs bijām kā zāle, ko nomin,
Bet celsimies spārnos kā putni,
Ticība būs mūsu spārnī.*

Tas ir par viņiem. Par izvestajiem. Par tiem, kuri atgriezās. Par tiem, kuri uz mūžiem palika Veļu mātes valstībā Krievijas plašumos. Par dzīviem un mirušiem Latvijas vēstures lieciniekiem.

L.Kirillova
J.Silicka foto

VIETĒJĀS ZIŅAS

■ E.Melngaila Tautas mākslas centrs izteicis pateicību Preiļu rajona kora saimei un diriģentiem par ziedojumu Maijas Rožlāpas piemineklim. Tas uzstādīts Ogres rajona Taurupes pagasta Ličkalnina kapos. Maija Rožlāpa ilgu gadu bija E.Melngaila Tautas mākslas centra mūzikas sektora vadītāja, bet visa kordziedātāju saime viņu pazina kā ilggadēju Dziesmu svētku organizatori. Latvijas kori piedalījās ziedojumu vākšanā ievērojamās kultūras darbinieces piemiņas zīmei.

■ Līvānu 2. vidusskolā vēl 24 skolotājiem no sešus desmitus lielās skolas pedagogu saimes jākārt eksāmens, lai iegūtu valsts valodas zināšanu augstāko — trešo kategoriju. Pēc Latvijas Izglītības un zinātnes ministrijas prasības jau jaunajā mācību gadā visu skolotāju, kuru dzimtā un mācību valoda nav bijusi latviešu valoda, valsts valodas zināšanām jāatbilst augstākajai kategorijai. Kā informēja skolu valdes priekšsēdētāja vietniece Dzintra Šmukste, Līvānu 2. vidusskolā skolotāju, kuriem jāiegūst valsts valodas augstākā kategorija, ir visvairāk. Preiļu 2. vidusskolā augstākā kategorija jāiegūst deviņiem skolotājiem.

Kaut arī šajās, kā arī divpūsnu skolās krievu un citu tautību bērniem mācības notiek krievu valodā, tomēr skolotājiem ir jāprot un jāvar visu dokumentāciju kārtot latviešu valodā atbilstoši pastāvošajiem likumiem. Kā uzskata Dz.Šmukste, problēmām ar augstākas kvalifikācijas iegūšanu nevajadzētu rasties, jo šo skolu darbinieku vairums jau ir pierādījuši, ka spēj pārvaldīt valsts valodu augstākajā līmenī.

■ Pirmdien Preiļos, bet sestdien — Līvānos notika izlaidums Preiļu rajona vakara maiņu un neklātienes vidusskolā. Preiļos to absolvēja 16, bet Līvānos — 27 jaunieši, kuri dažādu iemeslu dēļ nemācījās vispārīgizglītojošajās skolās. Savukārt vakarskolas deviņi klasi Preiļos absolvēja 9, bet Līvānos — 12 skolēni.

Kā informēja vakarskolas direktore Vēsma Lubāne, šo mācību gadu vakarskolā uzsāka 135 audzēkņi. Mācību gada laikā dažādu iemeslu dēļ no skolas atskaitīti 49, savukārt 29 uzņemti no jauna. Arī vakarskolēni piedalās mācību priekšmetu olimpiādēs. Piemēram, Aija Malina no Riebiņu pagasta piedalījās krievu valodas kā svešvalodas olimpiādē un ieguva pirmo vietu rajonā. Izlaidums ir jauks un savilņojošs ikvienā skolā. Kā pastāstīja direktore Vēsma Lubāne, vakarskolas izlaiduma organizēšanā daudz palīdzējuši tās šī gada absolventi Artūrs Čodars un Jānis Vaivods.

■ Kopš jūnija vidus Preiļu rajonā vairs nav nevienas vispārīgizglītojošās skolas, kurās nebūtu kaut viena datora, ar kuru skolēni var apgūt vismaz pamatskolas programmas paredzēto minimumu. Kā pastāstīja rajona skolu valdes datorcentra vadītājs, metodisks Valdis Lociks, Preiļu rajonā un visā valstī tiek īstenots projekts «Latvijas izglītības informatizācijas sistēmas». Šī projekta īstenošanas pirmajā posmā Preiļu rajons ir saņēmis 12 tūkstošus latu — jaunu datorklasi rajona reģionālā centra izveidei, lai veiktu rajona pedagogu apmācības informatikā. Centrs atradīsies Preiļu Valsts ģimnāzijā. Savukārt līdz šim ģimnāzijā esošie datori sadalīti rajona skolām, kam to vēl nebija. Šī mācību gada sākumā rajonā bija desmit skolas bez datoriem.

L.Rancāne

LASĪTĀJU IEVĒRĪBA!

Pirmie desmit lasītāji, kuri abonējuši «NOVADNIEKU» 1998. gada otrajam pusgadam, uzrādot abonēšanas kviti, redakcijā, Aglonas ielā 1, var saņemt brīvbiļeti uz grandioziem svētkiem par godu senajām tautas tradīcijām, par godu vecākajam un populārākajam dzērienam — alum — *Alus festivālu*, kas notiks 1998. gada 21. jūnijā Rīgā, Starptautiskajā izstāžu centrā Kipsalā.

Redaktore T.Eiste

LATVIJĀ

■ Pēc Nacionālās vides veselības centra ziņām, šogad piecos mēnešos valstī ir vairāk saslimšanu ar šādām infekciju slimībām — Laimas slimību, salmonelozi, difteriju, ērcu encefalītu, žurku mēri, skarlatīnu, AIDS un HIV vīrusiem, vējbakām, kā arī Latvijā neraksturīgo malāriju, ko ievazājuši tūristi, ziņo BNS. No difterijas piecos mēnešos miruši septiņi cilvēki, ērcu encefalīts paņēmis divu cilvēku dzīvības, bet saslimuši 22. Ar žurku mēri šogad saslimuši 13, pērn 8 cilvēki. Laima slimību saķēruši 45 cilvēki. Šogad nav reģistrētas saslimšanas ar vēdertīfu un stinguma krampjiem, samazinājusies saslimstība ar sifilisu un gonoreju.

■ Daugavpils Grīvas cietuma ieslodzītie slimo ar tuberkulozi un turpat uz vietas tiek ārstēti. Uzskaitē atrodas 400 saslimušie. Pilsētā kopumā reģistrēti 164 tuberkulozes slimnieki un apmēram 500 apārstēti. 105 cilvēki ārstējas stacionārā. Tā kā tuberkuloze ir lipīga, ir saslimuši arī divi cietuma darbinieki. Valsts cilvēktiesību birojs nosūtījis premjeram Guntaram Krasnam vēstuli, kurā pauž satraukumu par tuberkulozes izplatību Latvijas cietumos.

■ Izglītības un zinātnes ministrs Jānis Gaigals informēja, ka prasība, lai visi skolotāji skolās ar krievu mācību valodu no 1998. gada 1. septembra prastu valsts valodu augstākajā pakāpē, paliks spēkā.

■ Saeima galīgajā lasījumā pieņēma grozījumus diplomātiskā un konsulārā dienesta likumā, kas paredz, ka diplomātisko un konsulāro dienestu nevarēs veikt personas, kuras ir bijušas PSRS vai LPSR VDK darbinieki.

■ Negaiss, kas plosījās 14. jūnijā vakarā Rēzeknē, nodarījis ievērojamus materiālos zaudējumus. Vētras laikā pilsētā ar saknēm izgāzti un nolauzti koki, bojāot māju jumtus, elektroliņijas, telekomunikāciju sakarus un bloķējot autotransporta satiksmi. Vētrā vēja stiprums bija 28 m sekundē, bet lietus daudzums 30 mm, kas ir vairāk nekā mēneša norma. Visvairāk cietis Rēzeknes piena kombināts, jo nedarbojas piena dzesēšanas iekārtas, kurās uzglabājās ap 300 t piena, saldējamās iekārtas ar 300 t sviesta un saldējuma, bojātas tika arī siltumtrases, izgāzts rūpnīcas betona žoga posms, izsisti stikli logiem un siltumcīnām un appludināti daži ceļi.

■ ASV prezidents Bils Klintonš pagājušā nedēļā paziņoja, ka gatavojas iecelt jaunu vēstnieku Latvijā. Šajā amatā tiksot iecelts Džeimss Holmss, kurš pašlaik ir ASV Valsts departamenta Austrumeiropas palīdzības programmas koordinators. Pašreizējais ASV vēstnieks Latvijā Larijs Nepers mūsu valstī nostrādājis jau trīs gadus un viņa nomaņa saistīta ar rotāciju.

■ Latvijas 10 latu monēta atzīta par vienu no 15 labākajām pērn kaltajām monētām, liecina ietekmīgu vācu numismātikas žurnāla rīkotā konkursa rezultāti. No Austrumeiropas valstīm laureātu vidū kopā ar Latviju iekļuvis vienīgi Krievija ar 50 rubļu zelta monētu.

■ Gaidot vasaras saulgrīžus, Starptautiskajā izstāžu zālē Ķīpsalā no 19. līdz 21. jūnijam rīko alus šķirņu kokursu izstādī un izstādes noslēgumā — 21. jūnijā — Alus festivālu. Šis festivāls ir laiks, kad kopā sabrauc alus darītāji un alus cienītāji, lai pārunātu gan ikdienas rūpes un jaunās iecerēs, gan labi atpūstos.

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī.
Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.

Dibinātājs un izdevējs —
SIA «Novadnieks. Redakcija».
Izdevēja un redakcijas adrese:
Aglonas ielā 1, Preiļi, LV-5301.
Tālr. 22059 (redaktorei), 22305 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana), 22154, 21996 (korespondentiem). Fax 21759. Laikraksts iespiests SIA «Latgales drukā» Rēzeknē, Baznīcas ielā 28.
Ofsetiespiedums.
Viena uzsk. iespiedloksne. Metiens 4310.
Pasūtījuma indekss 3033.

ATGRIEŽOTIES PIE PUBLICĒTĀ

Konflikta pamatā esot parāds rūpnīcai

Ši gada 3. jūnijā, laikrakstā «Novadnieks» rakstā «Līvānu stikla fabrikas jaunā vadība sola pārmaiņas» uzņēmuma prezidents Zigmārs Strautiņš un viceprezidents Imants Bušs stāstīja par uzņēmuma vadības nomaņas iemesliem un fabrikas finansiālo stāvokli. Pēc publikācijas uz laikraksta redakciju piezvanīja bijušais akciju sabiedrības prezidents Jevgēnijs Skreivers, lai izklāstītu arī savu viedokli.

— Mūsu konflikta vēsture sākās šā gada 5. februārī, kad Imants Bušs uzrakstīja man adresētu lūgumu sasaukt ārkārtas pilnsapulci, lai noskaidrotu akciju sabiedrības «Līvānu stikls» finansiālo stāvokli un iespējamo darbības stratēģiju. Tā kā martā bija paredzēta gadskārtējā akcionāru atskaites pilnsapulce, atbildēju, ka viņa piedāvātie jautājumi tiks izskatīti šā gada 24. martā. Šajā pilnsapulcē runājam par parādu piedziņu no trim firmām, tai skaitā arī no Imantam Bušam piederošās firmas, kas bija parādā uzņēmumam par piegādāto produkciju. Ziņoju arī par valdes darbu un piedāvāju apstiprināt finansu plānu 1998. gadam, kurš sastādīts pēc angļu konsultantu ieteiktās metodes. Informējam akcionārus, ka valde ir izstrādājusi fabrikas turpmākās attīstības trīs variantus, kuru realizēšanai nepieciešams 200 000 latu liels kredīts parāda daļas dzēšanai. Sapulces turpinājumā 14. aprīlī tika piedāvāti jau seši varianti rūpnīcas attīstībai, piesaistot investoru vai kapitalizējot parādu «Latvijas gāzei».

Sanāksmē J. Skreivers izteicis arī pārmēmus I. Bušam par to, ka viņš noslēdzis līgumu neesošas firmas vārdā un neko nav darījis, lai piegādāto produkciju par 200 000 ASV dolāriem pārdotu. Intervijā «Novadnieka» korespondenti Jevgēnijs Skreivers skaidroja, ka izteiktos priekšlikumus vairākuma akciju īpašnieki ignorējuši, arī par izmaiņām akciju sabiedrības valdes sastāvā neticis runāts.

Skreivers stāsta:

— Pēc 14. aprīļa kopsapulces Strautiņš, Miķelsons un Bušs ienāca pie manis kabinetā ar priekšlikumu: ievērojot manus nopelnus, atstāt mani darbā, tikai ar noteikumu, ka es nespurošos pretī un necelšu nekādus iebildumus. Deva man apdomāšanās laiku

līdz piektdienai. Apspriedāmies ar vecajiem akcionāriem un nolēmām pieņemt viņu priekšlikumu piedalīties valdes darbā ar divām mūsu balsīm, tomēr par manu lēmumu neviens vairs neinteresējās. Akcionāru sapulces turpinājums bija noteikts 28. aprīlī, lai apspriestu Līvānu stikla fabrikas statūtu grozījumus un izmaiņas valdes skaitliskajā sastāvā. Taču pulksten 13, kad sēdi bija jānotiek, uz sapulci bija ieradusies tikai seši cilvēki. Šo akcionāru balsis sastādīja tikai 44,99 procentus no apmaksātā kapitāla, tādēļ sanāksme, kvoruma trūkuma dēļ, nenotika. Pulksten 13.15 pieņēmām lēmumu sapulci pārcelt uz 12. maiju. Jāpiebilst, ka lielākie akciju turētāji bija gan ieradusies, taču gaidīja vēl vienu akcionāru, kurš kavējās, un sapulces telpā neienāca. Pēc neilga laika nodrukājām nenotikušās sapulces protokolu un atdevām to viņiem. Tā kā es 28. aprīlī jau biju atvaļinājumā, tad atstāju uzņēmuma ēku, bet pārējie akcionāri izklīda pa savām darba vietām. Taču uz sapulci neieradušies akcionāri iesniedza sekretārei ar roku rakstītu paziņojumu par sapulces pārcelšanu uz pulksten 14.15, lai gan mēs sanāksmei bijām nozīmējuši jaunu datumu — 12. maiju.

12. maijā, piecas minūtes pirms sapulces sākuma, manā kabinetā ienāca vairākuma akcionāri kāda svešinieka un divu policistu pavaldībā un pasniedza man 7. maijā izdotu Latvijas Uzņēmumu reģistra izziņu, kura apliecina, ka Līvānu stikla fabrikas prezidents ir Zigmārs Strautiņš, viceprezidents — Imants Bušs, arī valdes locekļu sastāvā ierakstīti citi. Šie akcionāri iesniedza arī savu akciju sabiedrības valdes 28. aprīļa sapulces protokolu, kurā teikts, ka veikti sabiedrības statūtu grozījumi, valdes pārvēlēšana un izmaiņas tās skaitliskajā sastāvā. Vienbalsīgi nolēmot, Skreivers atcēls no prezidenta amata, nomainīti arī bijušie akciju sabiedrības valdes locekļi, par jauno prezidentu ievēlēts Strautiņš. Uzskatu, ka šī sapulce bija nelikumīga, jo par tās norises vietu un laiku netika informēti pārējie akcionāri, kā tas ir noteikts likumā par akciju sabiedrības pilnsapulces sasaukšanas kārtību. Tādēļ arī sekoja mans prasības pieteikums Preiļu rajona tiesā. Uzskatu, ka

galvenais iemesls, kāpēc Imants Bušs vēlējas atbrīvot mani no amata, bija nespēja nomaksāt rūpnīcai parādu. Būdam viceprezidents, viņš laikam cerēja savu parādu vienkārši norakstīt.

Imants Bušs Līvānu stikla fabrikai parādā ir jau no 1995. gada, kad 30. janvārī viņš noslēdza līgumu par produkcijas realizāciju ASV, uz kuriem piecu mēnešu laikā tika nosūtīti trīs jūras konteineri. Nespēdams pārdot preci un atdot parādu, viņš izteica vēlēšanos pārdot savas akcijas ārpus rūpnīcas, lai norēķinātos ar uzņēmumu, taču akciju sabiedrības valde tam nepiekrīta, jo nebija garantijas, ka saņēmis naudu par pārdotajām akcijām, viņš to arī atdos. Tad 1997. gadā akcionāru pilnsapulce nolēma parādu piedzīt tiesas ceļā, taču es šo lietu tiesai nenodevu. 1998. gada 2. aprīlī griezos ar iesniegumu ekonomikas policijai, taču, nepieciešamo dokumentu trūkuma dēļ, to noraidīja. Tad griezos Rīgas apgabaltiesā ar prasību par aresta uzlikšanu Imanta Buša īpašumam, to tiesa 4. maijā apmierināja, uzliekot arestu Imanta Buša kustamajai un nekustamajai mantai, naudai un akcijām 129 709,57 latu apmērā. Prasības pieteikuma iesniegšanas termiņš tika pagarināts līdz laikam, kad ekonomikas policija pārbaudīs Mēnas štata Valsts sekretāra apliecinājuma pareizību par Imanta Buša firmas neeksistēšanu mūsu savstarpējā līguma noslēgšanas laikā.

Kā informēja Jevgēnijs Skreivers, arī Imants Bušs griezies prokuratūrā ar iesniegumu, kurā lūdz saukt pie atbildības bijušo Līvānu stikla fabrikas vadību par mantas piesavināšanos lielos apmēros, dokumentu viltosānu un citiem krimināli sodāmiem nodarījumiem.

«Novadnieka» korespondente ir uzklauzījusi abas konfliktā iesaistītās puses un izskatījusi visus pieejamos dokumentus. Sarunu laikā intervējamās personas gan sniedza pamatotas notikušā skaidrojumu, bet arī neatlaidīgi izvairījās no atbildes uz vienu otru nevēlamu jautājumu. Acimredzams ir tas, ka šai medaļai ir divas puses, taču neviena no tām nav ne balta, ne melna. To izšķirt nu ir tiesas ziņā.

M. Dziesma

ATGRIEŽOTIES PIE PUBLICĒTĀ

Cienījamais «Novadnieka» lasītāj!

Neesmu sevišķi nasks uz rakstīšanu, bet šoreiz to daru, jo nevaru atstāt bez ievēribas 20. maijā laikrakstā «Novadnieks» publicēto interviju ar rajona padomes priekšsēdētāju A. Soldāna kungu «Tas ir normāli, ka paliek cilvēki, ar kuriem varu saprasties un strādāt». Mana atbildība par darbu rajona padomē liek precizēt un izteikt savu viedokli par, manuprāt, svarīgiem intervijā minētiem aspektiem.

Pilnībā piekritu intervijā teiktajam «Un vispār vienam divus darbus darīt, divās vietās vienlaikus būt nav iespējams». Šādu piepriedu būšanu divās vietās paredz bijušā pašvaldību lietu valsts ministra Ē. Zundas izstrādātās izmaiņas likumā «Par pašvaldībām». Manuprāt, tām ir divi uzdevumi. Pirmkārt, likvidēt vēlētais rajona padomes, kas aktīvi izteica protestus pret reformu reformu pēc, otrkārt, sanaidot savā starpā pilsētu pašvaldības ar pagastu pašvaldībām. Varbūt, ka šī dubultslodze ir liegusi A. Soldāna kungam iepazīties ar iepriekšējās rajona padomes paveikto, jo vairākiem intervijā izteiktajiem viedokļiem nepiekrītu.

«Iepriekšējie rajona padomes deputāti lielākoties bija pilsētnieki. Lai piedod man, bet tā vien likās, ka pilsētu problēmas viņiem bija tuvākas un saprotamākas.» Šādā secinājumam esmu kategoriski pret. Trīs rajona padomes deputāti (J. Anspoks, I. Meluškāns, V. Valters) ir laucinieki, vai var pārmest lauku problēmu nezināšanu J. Vucēnam un Ē. Ancānam, kuri strādā lauksaimniecības departamentā. Gribu nosaukt darbus, kas liecinās par intervijā minētā nekorektumu. Un tāpat:

1. Uzcelts tilts pār Dubnu, kas pamatā kalpo Pelēču un Rožkalnu pagasta iedzīvotājiem.
2. Piešķirti līdzekļi baznīcu remontam (Vānagi, Aizkalne, Arendole).
3. Kapu labiekārtošana Upmalas pagastā.
4. Grāmatu un periodisko izdevumu pirkšana bibliotēkām.
5. Latgales programmas un rajona līdzekļu novirzīšana lauku skolu remontam (Arendole, Sutru, Rožupes pamatskola, Riebiņu un

Aglonas vidusskola. Darbu pie skolas paplašināšanas varēja uzsākt arī Rušonas pagastā, bet pagasta padome nebija veikusi priekšdarbus).

6. Konkurss par sakoptāko pagastu.

7. Lidzdaļība J. Raiņa muzeja un estrādes remontā Aizkalnē un estrādes celtniecībā Vārkavā.

Varbūt ar to arī pietiks, bet tas nav viss, ko varētu minēt.

«Bet izmaiņas vajadzīgas, tā ir normāla parādība. Gribu vienīgi to, lai visi iestāžu vadītāji būtu atbildīgi, lai nebūtu vieglprātīgas attieksmes pret darbu un pienākumiem.» Protams, izmaiņas darbinieku sastāvā nav nekas nosodāms, bet ja runā par rajona padomes pakļautības iestādēm, par vadītāju attieksmi pret darbu, gribu atgādināt, ka iepriekšējās rajona padomes darbības laikā — rajona bibliotēka bija viena no labākajām valstī (direktore I. Batarāga);

— sporta kluba «Cerība» darbs un bāze ir atzīmēti valsts līmenī (direktors I. Babris).

Esmu pārliecināts, ka pārmest vieglprātīgu attieksmi pret darbu nevar ne Līvānu mākslas skolas direktorei, muzeja direktorei, ne pensionāta direktorei. Esmu nosaucis visas rajona pakļautībā esošās iestādes. Vai šo iestāžu vadītāji nav godprātīgi un atbildīgi par savu darbu?

Iepriekšējā sasaukuma laikā rajona padome izveidoja attīstības plānošanas nodaļu, kuru vadīja Valērijs Stūris. Darbs, kas tai bija jāšķir, solīja daudz vairāk jautājumu, nekā bija atrodams atbildes. Preiļu rajona padome vienmēr bija starp labākajām valstī, izstrādājot rajona attīstības plānu. Viss paveiktais ir saskaņā ar likuma prasībām un akceptēts Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijā. Protams, ka ir atšķirība starp rajona attīstības plānu un pagasta attīstības plānu saturu. Nepieņemtu novērtējumu «Mums mantojumā atstātais plāns būtībā ir tikai abstrakta būtība, kur nav nekā konkrēta». Pēc manā rīcībā esošās informācijas rajona attīstības plāni vēl nav apstiprināti nevienam rajonam. Ko nozīmē A. Soldāna teiktā: «Godīgi sakot, citiem rajoniem

attīstības plāni jau sen apstiprināti»? Kuriem? Kāpēc tā vēl nav Preiļu rajonam, jo līdz darba pabeigšanai nebija palicis daudz?

No intervijā paustā var saprast, ka V. Stūris aizgājis no darba rajona padomē, jo nespēja pildīt nodaļai izvirzītos uzdevumus. Nepieļāujau varbūtību, ka V. Stūra darba spējas varētu kļūt tik mazas, ka neapmierināja rajona padomes vadību. Pieminēšu tikai lielākos darbus un iestrādes, kur V. Stūra ieguldījums ir ļoti nozīmīgs.

1. Kad 1996. gadā atsākās diskusija par celulozes kombināta celtniecību Latvijā, starp potenciālajām celtniecības vietām Preiļu rajons netika minēts. Viss izmainījās pēc konferences, kurā V. Stūris argumentēti piedāvāja Preiļu rajonu kombināta celtniecības vieta ir daļēji Preiļu, daļēji Jēkabpils rajonā.

2. Valērijs Stūris iesāka projektu tūrisma attīstībai, kas, tālāk darbojoties I. Kursītei un I. Zimelei, sadarbibā ar Lietuvu un Zviedriju iekļuva to skaitā, kas reāli pretendē uz finansējumu no ES.

3. V. Stūris iesniedza projektu, kura rezultātā Latgales pašvaldības saņem finansējumu, ja nemaldos, ap 300 tūkst. ekiju, attīstības plānošanai.

So uzskaitījumu varētu turpināt, bet ceru, ka minētais ļauj pārliecināties, ka ne jau bailes no darba lika V. Stūrim aiziet no rajona padomes. Kas bija šis iemesls?

Negribu, lai lasītājiem rastos iespaids, ka pārējo rajona padomes darbinieku veikums bija nenozīmīgs. Centos veidot radošu, darboties spējīgu komandu. Mums daudz kas arī izdevās. Par V. Stūri rakstu tāpēc, ka viņš ir minēts intervijā. Paldies par sadarbību bijušajiem kolēģiem, rajona padomes deputātiem, rajona padomes darbiniekiem, iestāžu un uzņēmumu vadītājiem. Darbs ar jums man bija ļoti nozīmīgs un pamācošs, bet jaunajai rajona padomei gribu novēlēt vairāk pūļu veikt darbam rajona attīstībai. Tas ir grūti, bet daudz svarīgāk par dažu atklātu nepareizi noformētu kases čeku.

Patiesā ciena
Ilmārs Meluškāns

Ministru prezidents — pēc Preiļu rajona apmeklējuma

22. maijā Ministru prezidents Guntars Krasts apmeklēja Preiļu rajonu. 28. maijā «Latvijas Vēstnesī» tika publicēts valdības preses departamenta paziņojums par to, kādus secinājumus premjers izdarījis pēc Preiļu rajona apmeklējuma. Publicējam šo paziņojumu pilnībā.

«Sakarā ar skolēnu augsto saslimstības līmeni Līvānos Ministru prezidents uzdevis labklājības ministram Vladimīram Makarovam un veselības valsts ministram Viktoram Jaksonam nodrošināt paplašinātu programmu veselības uzlabošanai (medicīniskā apskate, ārstēšana, rehabilitācija u.c.), piešķirot līdzekļus no veselības rezerves fonda.

Ekonomikas ministram Laimonim Strujevičam uzdots iekļaut valsts investīciju programmā 1999. gadam līdzekļus bērnu fiziskās attīstības veicināšanai. Vēl labklājības ministram un veselības valsts ministram uzdots izskatīt iespēju finansāli atbalstīt Līvānu poliklinikas kapitālā remonta projektu.

Ekonomikas ministram Laimonim Strujevičam un pašvaldību lietu valsts ministram Jānim Bunkšam uzdots informēt Guntaru Krastu par plānotajiem pasākumiem, lai turpmāk potenciālie iesniedzēji, kuriem nav pieredzes projektu sagatavošanā, netiktu no šī procesa izslēgti.

Saskaroties ar uzņēmēju neskaidribām par Valsts ieņēmumu dienesta rīkoto izsoli uzņēmuma «Līvānu māja» objektā, Ministru prezidents uzdevis ekonomikas ministram noskaidrot un informēt, vai izsolāmā objekta iznomāšana līdz izsolei (nomas termiņš ir nepilns mēnesis) nav mēģinājums samazināt tā vērtību vai citādi kaitēt valsts interesēm un kavēt godīgu konkurenci.

Zemkopības ministram Andrim Rāviņam, vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministram Anatolijam Gorbunovam un ekonomikas ministram Laimonim Strujevičam uzdots savstarpēji saskaņot viedokli par linu audzēšanas programmas izstrādāšanas iespējām Latgalē, izmantojot valsts resursus un ārvalstu palīdzību.»

Par to, kas izdarīts vai vismaz izmaiņijas šajās pāris nedēļās, kuras jau pagājušas pēc Guntara Krasta vizītes Preiļu rajonā un valdības paziņojuma saņemšanas, «Novadnieks» lūdza informēt rajona uzņēmumu un organizāciju vadītājus, kuri premjeram pastāstīja par problēmām.

Preiļu rajona lauksaimniecības departamenta vadītājs Jānis Vucāns:

— Nesen telefonsarunā ar Zemkopības ministrijas vecāko referentu Valdi Siksnu noskaidroju, ka zinātniskās pētniecības institūti jau līdz šim esot nodarbojušies ar linkopības programmu izstrādi. Tādas programmas pat esot vairākas, tikai neviena no tām nav oficiāli iesniegta un apstiprināta valdībā. Potenciālajiem linu audzētājiem no tādām programmām nav nekāda labuma.

Ceturtdien, tas ir, 18. jūnijā Preiļu rajona padomes priekšsēdētājs Arvīds Soldāns un es esam uzaicināti pie vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra Anatolija Gorbunova. Paredzams, ka notiks saruna tieši par liniem un linkopības nozares attīstību. Par uzziņāto labprāt informēšu «Novadnieka» lasītājus.

Līvānu poliklinikas direktore Ināra Pastare:

— 15. jūnijā saņēmām vēstuli no Labklājības ministrijas, kas ir izskatījusi Līvānu poliklinikas kapitālā remonta iespējas. Vēstulē teikts: «Ņemot vērā Līvānu poliklinikas nozīmi nākotnē Preiļu rajona iedzīvotāju veselības aprūpē, pastāv

šādas finansu līdzekļu piesaistes iespējas:

1) iesniegt projekta pieteikumu 2000. — 2002. gada valsts investīciju programmai atbilstoši Ekonomikas ministrijas 1997. gada 2. decembra ieteikumiem,

2) esam gatavi izskatīt jautājumu par līdzekļu piešķiršanu Līvānu poliklinikas kapitālā remonta projekta realizācijai no alkohola akcīzes nodokļa virsplāna ieņēmumiem par 1998. gadu.»

Pašlaik neatliekamākajiem remontdarbiem nepieciešams nedaudz vairāk kā 31 tūkstotus latu. Viss poliklinikas kapitālā remonta izmaksātu apmēram 65 tūkstotus latu. Ja reiz Labklājības ministrija ir gatavi mūs uzklaust, tad centīsimies pēc iespējas biežāk klauvēt pie ministrijas ierēdņu durvīm.

Līvānu 1. vidusskolas direktore Maija Kručiņa:

— Pašlaik gatavojam iesniegt domei to skolēnu sarakstu, kuriem nākamajā mācību gadā būs vajadzīgas brīvpusdienas. Līdz šim dome apmaksāja pusdienas 164 skolas audzēkņiem, kas bija salīdzinoši maz.

18. jūnijā Līvānu pilsētas domē paredzēta tikšanās, uz kuru aicināti pilsētas skolu vadītāji, kā arī poliklinikas un slimnīcas direktori. Kopā ar domes vadību apkoposim priekšlikumus, kā esam gatavi izmantot papildus līdzekļus bērnu veselības uzlabošanai. Šos priekšlikumus aizsūtīsim Guntaram Krastam.

Pasūtīta arī tāme un projekta dokumentācija nepabeigtās sporta halles celtniecības turpināšanai. Iesniegsim to visu valsts investīciju programmai 1999. gadam. Sarunā ar premjeru Līvānos man likās, ka viņš ir optimistiski noskaņots — sporta zāli varēsim pabeigt. Ceru, ka neiznāks tāpat kā savā laikā ar premjeru Valdi Birkavu, kurš gan solīja, bet aizmirsa.

L.Kirillova

Par Latvijas lauku attīstības programmas tālāku realizāciju

12. jūnijā Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijā notika paplašinātā Reģionālās attīstības padomes sēde, kurā izskatīja Ministru kabineta šī gada 10. marta lēmuma izpildi, kā arī sprieda par to, kā tiek koordinēts ministriju darbs Latvijas lauku attīstības programmas pilnveidošanā. Padomes sēdē piedalījās arī rajona padomes attīstības plānošanas nodaļas speciāliste Irēna Šaitere.

Minētais MK lēmums ietver vairākus svarīgus uzdevumus. Ministrijām jāizstrādā mērķprogrammas Latvijas lauku attīstības programmas īstenošanai. Programmas izpildi koordinē reģionālās attīstības padome. Finanšu ministrija veic Pasaules bankas (PB) lauku attīstības projekta tehnisko sagatavošanu. Zemkopības ministrija un Ekonomikas ministrija šogad nodrošina nepieciešamos finansu līdzekļus subsīdijām un kredītu garantijām. Bet starpministriju darba grupa, ko vada vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs Anatolijš Gorbunovs, turpina lauku attīstības programmas pilnveidošanu, pastāstīja I.Šaitere.

Reģionālās attīstības padomes paplašinātajā sēdē piedalījās septiņu ministriju pārstāvji. Anatolijš Gorbunovs uzsvēra, ka Latvijas lauku attīstības programma īstenošies tikai tad, ja būs finansējums. Bet finansējums ir atkarīgs no tā, ko izlems politiķi. Spriežot pēc mērķ-

programmu saraksta, naudas būs vajadzīgs ļoti daudz. Aprēķini liecina, ka vienas jaunas darba vietas izveidošana izmaksā vidēji trīs tūkstotus latu. Bet jāņem vērā arī atāllums līdz tirgum. Tas nozīmē, ka Latgalē šī summa var pieaugt līdz 4,5 tūkstotiem latu. A.Gorbunovs paudis savu personīgo viedokli, ka laukos jādod iespēja attīstīties arī tiem, kuriem pagaidām nekā nav. Runa ir par Pasaules bankas kredītiem.

Ekonomikas ministrija iesniegusi pašvaldību vadītāju, speciālistu un uzņēmēju ekonomiskās apmācības mērķprogrammu, kā arī nacionālo programmu Latvijas mazo un vidējo uzņēmumu attīstībai.

Kultūras ministrija ir sagatavotas astoņas mērķprogrammas, interesantākās no tām — par kultūrizglītību laukos un par lauku bibliotēku attīstību.

Labklājības ministrija sadarbibā ar PB izstrādā plašu veselības aprūpes reformas projektu, kurā skarts arī jautājums par veselības aizsardzības sistēmu laukos. Tādēļ ministrija neuzskata par lietderīgu izstrādāt atsevišķu mērķprogrammu veselības aprūpei laukos, lai to iekļautu Latvijas lauku attīstības programmas sastāvā.

Pēc I.Šaiteres domām vissaturīgākās mērķprogrammas ir Satiksmes ministrijai, jo daļa no tām jau tiek sekmīgi īstenotas. Piemēram, programma par pagastu centru melno segumu atjaunošanu. Pagājušajā gadā Latvijas saktākie pagasti kā balvu saņēma finansējumu asfalta seguma atjaunošanai pašvaldību

centros. Šogad tam būs turpinājums.

Top lauku ceļu atjaunošanas programma katram rajonam pēc pašvaldībā akceptēta kopēja prioritāšu saraksta. Šī programma aptver 40 līdz 45 tūkstotus kilometru, projekta vērtība lēšama 350 līdz 400 miljonus latu, bet realizācijas laiks — 15 līdz 25 gadi.

Rajonu ceļu fondu padomēm tagad ir svarīgi noteikt prioritātes un attiecīgi darboties. Bet Ministru kabinets gatavo noteikumus par lauku ceļu atjaunošanas kārtību, kā arī rokasgrāmatu par lauku ceļu atjaunošanas lietām.

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija iecerējusi mērķprogrammu nodarbinātības veidu dažādošanai lauku apvidos. Tai paredzēts Pasaules bankas kredīts 25 miljonu dolāru apmērā.

Zemkopības ministrija gatavo mērķprogrammu valsts atbalstam lauksaimniecībai, tas ir, subsīdijām. Līdz 2000. gadam paredzēta krājaizdevu sabiedrību veidošanas programma, netradicionālo lauksaimniecības nozaru un alternatīvo nodarbošanās veidu politikas rīcības programma, kā arī meža politikas īstenošanas programma un nepieciešamo tiesību aktu izstrāde.

I.Šaitere pastāstīja, ka reģionālās attīstības padomes paplašinātās sēdes noslēgumā A.Gorbunovs aicinājis pašvaldību vadītājus un speciālistus «rakties» iekšā ministrijās, biežāk virināt ministriju speciālistu kabinetu durvis un interesēties par mērķprogrammu realizācijas gaitu.

L.Kirillova

Lai naudiņa nenogrīmtu kopā ar banku

Kopā ar «Banku Baltija» pazudusi nauda cilvēkus mācījusi būt stipri apdomīgiem un septiņreiz mērīt, pirms — izvēlēties drošāko ietaupījumu noguldīšanas vietu. Mūsu valdība parūpējusies, lai beidzot iedzīvotāju noguldījumi tiktu aizsargāti oficiāli, pieņemot fizisko personu noguldījumu aizsardzības likumu. Tuvāku komentāru «Novadnieks» lūdza no «Unibankas» Preiļu filiāles pārvaldnieka Jāņa Pastara:

— Likums par fizisko personu noguldījumu stāsies spēkā šī gada 1. oktobrī. Likums paredz veidot Noguldījumu garantiju fondu, no kura noguldītāji saņems atlīdzību, ja gadījumā banka bankrotē. Līdz 1999. gada 31. decembrim noguldījumu zaudējumu kompensācija nebūs lielāka par 500 latiem. Paredzēts, ka atlīdzināmo zaudējumu summa pakāpeniski tiks palielināta. 2000. gadā tā būs ne vairāk kā viens tūkstotus latu, sākot ar 2002. gadu, — līdz 3000 latu un tā tālāk. 2008. gadā noguldījumu zaudējumu kompensācija paredzēta jau 13 tūkstotus latu.

— No kādiem līdzekļiem zaudētos noguldījumus bankrotējušās bankas atmaksās?

— Šim nolūkam likumā paredzēts izveidot Noguldījumu garantiju fondu. Tā pamatkapitālu fonda darbības uzsākšanai veidos vienreizēja valsts budžeta iemaksa 500 tūkstotus latu apmērā no 1999. gada budžeta un tikpat liela Latvijas Bankas iemaksa, kā arī iemaksas no komercbankām, kam Latvijas Banka atļāvusi nodarboties ar fizisko personu noguldījumiem. Komerčbankas iemaksas fondā uzsāks nākamā gada janvārī, iemaksas būs par šī gada pēdējo ceturksni.

— Vai noguldītājiem nav drošāk bankā atvērt vairākus kontus ar cerību, ka kompensāciju varēs saņemt par katru no tiem?

— Nē, likums to neparedz. Ja noguldītājam ir vairāki konti bankā, to summa tiek uzskatīta par vienu noguldījumu.

— Vai ar šī likuma palīdzību savus noguldījumus var cerēt atgriezt arī tie, kuru nauda pazuda līdz šim bankrotējušās bankās?

— Likums nedarbojas ar atpakaļejošu datumu, tas neattiecas uz «Bankas Baltija» vai kādas citas bankas bankrotu, kas noticis līdz likuma par fizisko personu noguldījumu aizsardzības pieņemšanai.

L.Rancāne

Par telefonu sakaru bojājumiem

Šā gada 13. un 14. jūnijā negaisa laikā tika bojātas gan elektropārvades līnijas, gan sakaru tīkls Latgalē, kā arī dažviet Vidzemē un Zemgalē. Dabas postījumu dēļ bez sakariem palika Lattelekom abonenti Ludzas, Rēzeknes, Madonas, Krāslavas, Preiļu, Balvu, Daugavpils, Limbažu, Bauskas, Jelgavas, Ogres, Tukuma un citos rajonos.

Līdz 15. jūnija rītam Lattelekom darbinieki bija salabojuši gandrīz visas negaisā cietušās centrāles, taču ne visur ir atjaunota elektroenerģijas padeve, līdz ar to ir iespējami atkārtoti sakaru pārtraukumi, jo centrāļu akumulatoru tilpums nav paredzēts tik ilgam elektroenerģijas padeves pārtraukumam. Lai to novērstu, uz centrālēm, kurās nav elektroenerģijas, tiks nogādāti mobilie ģeneratori.

Patlaban Lattelekom Klientu apkalpošanas tehniskās nodaļas darbinieki pārbauda abonētu telefonu līniju stāvokli attiecīgajos rajonos. Tiklīdz šī informācija tiks apkopota, nekavējoties tiks uzsākta bojāto līniju atjaunošana. Telefonu līniju bojājumus var pieteikt pa bezmaksas tālruni 114.

Lattelekom atvainojas klientiem par neērībām.

Lattelekom sabiedrisko attiecību nodaļa, tālr. 7055535

Neesmu dzīves filozofs

Preiļu pilsētas mērs Vladimirs Ivanovs nelidnās pa mākoņiem un nefilosofē. Viņš esot praktiska darba veicējs un no sava amata nekādus labumus gūt negribot. Varbūt arī zināmā mērā ideālists, jo dienesta mašīnu ārpus darba laika neizmantojot, bet viņa atteikšanās no lielākas algas neviens tāpat nesapratīšot. Domes priekšsēdētājs nonācis pie secinājuma, ka cilvēki pārāk paļaujas uz priekšniekiem un gaida, ka kāds par viņiem gādās, bet necenšas paši pārņemt savām vajadzībām. Atbildot uz milzum daudzajiem «Novadnieka» korespondentes jautājumiem, par sevi viņš pastāstīja lūk, ko:

«Ģimenē bija latviska gaisotne»

— Esmu vietējais, dzimis un uzaudzis šajā pilsētā. Bērnodārs, skola, sports, mūzika, pirmā mīlestība — viss ir Preiļos. Ar prieku atceros pamatskolas skolotāju Venerandu Zeili, kura mums palīdzēja apgūt pirmos dejas soļus, tieši pie viņas iemācījies dejojot valsus. Skolas gados aizrāvos arī ar sportu — veiksmīgi nodarbojos ar distanču slēpošanu un sacensībās vienmēr biju pirmajā trijniekā, piedalījies pat republikas mēroga sacīkstēs.

Lai arī man ir krievisks uzvārds un tēvs bija vecdicībnieks, taču pēc konfesijas piederības esmu katolis un ģimenē runājām latviešu valodā. Neskatoties uz to, ka mana māte kā vadoša darbiniece (strādāja lauksaimniecības pārvaldē par vecāko zootehniķi) bija komunistiskās partijas biedre, visi katoļu svētki mūsmājās tik un tā tika svinēti. Nenoliedzu, ka arī es esmu bijis komunist, taču uzskatu par svētu pienākumu vismaz trīs reizes gadā aiziet uz baznīcu. Neesmu pārliecināts ticīgs, baznīcā vairāk ļaujos tur valdošajai noskaņai, īpaši Ziemassvētkos un Lieldienās. Ikdienas dzīve tik ļoti «dzen uz priekšu», ka šais lietās tā arī neesmu īpaši iedziļinājies.

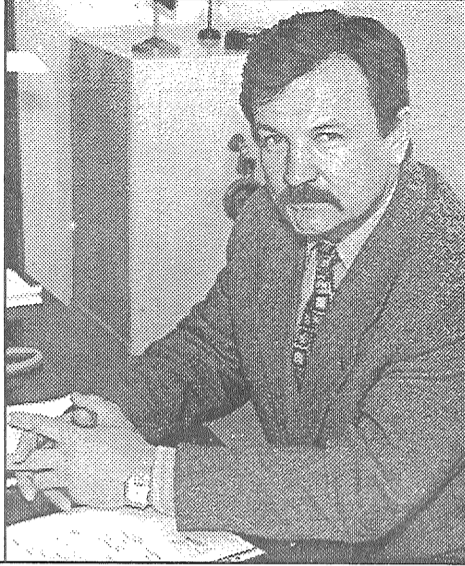
Dzīve bija interesanta

— Kad mācījies Preiļu 1. vidusskolā, kopā ar domubiedriem nodibināju pirmo vokāli instrumentālo ansambli, kurā spēlēja ģitāru. Piecus gadus mūzikas skolā apguvu akordeona spēli, taču eksāmenus tā arī nenokārtoju. Pusaudža gados nebiju tik apzinīgs, lai iesāktu novestu līdz galam. Atceros, kā katru reizi nācās stiept smago instrumentu uz skolu, ziemā liku akordeonu uz ragaviņām, tas slidēja nost un nācās pamatīgi nopūlēties. Biju arī aktīvs kora dziedātājs gan skolā, gan augstskolā. Studiju gados dziedāju vīru kori «Gaudeamus», braucām uz Lietuvu, Čehoslovākiju, Vāciju. Gadījās arī kāds kuriozs, kad, braucot ar kori uz Čehoslovākiju, es nejauši apstādināju vilcienu. Pārsēžoties no viena vilciena otrā, iekārtojāties kupejās un, liekot čemodānu uz plaukta, pieturējos pie kāda

● Pirmie Vladimira Ivanova dejas solī bērnodārzā kopā ar Lilitu Baško.

Dzimis 1956. gada 2. jūnijā Preiļos. Mācījies Preiļu 1. vidusskolā no 1963. līdz 1974. gadam. Studējis Tehniskajā universitātē no 1974. līdz 1980. gadam Celniecības fakultātē par inženieri celtnieku. Ģimenes stāvoklis: Precējies 1978. gadā ar Gaidu Opuli, ir divi bērni: Zane, dzimusi 1979. gadā, mācās Latvijas Universitātē Vēstures un filozofijas fakultātē Politoloģijas specialitātē, Dagne, dzimusi 1982. gadā, mācās Preiļu Valsts ģimnāzijā. Darbavietas: 1980.-1990. g. a/s «Preiļu siers» katlumājas priekšnieks, 1990.-1995. g. r/a «Dailrade», keramikis, 1995.-1996. g. strādā gadījuma darbus, 1996. g. jūlijs-1997. g. marts p/u «Siltums», galvenais inženieris, 1997. g. marts — Preiļu pilsētas domes priekšsēdētājs. Vaļasprieks: keramika, mūzika.

roktura, kurš, kā izrādījās, bija stopkrāns. Vilciens noņācās un apstājās, vilciena pavadoņi satraukti skrāda pa vagoniem un meklēja vainīgo, taču mans pieredzējušākais ceļabiedrs to stopkrānu nostiprināja sākuma stāvoklī un arī plombes pielipināja vietā. Tā es tiku sveikā cauri. Institūta laikā pilnvērtīgi izbaudīju jaunību — koru festivāli, dziesmu svētki, draudzības vakari starp koriem — tas viss palicis kā skaistākās studiju gadu atmiņas. Esmu spēlējis arī par kāzu muzikantu, tie, kā mēdz sacīt, ir «izgājuši caur uguni un ūdeni». Tagad tas man ir «noiets etaps», tomēr nenozēloju neko, jo dzīve ir bijusi interesanta.

No katlumājas līdz mākslai

— 1979. gadā pabeidzu Rīgas Tehniskās universitātes celtniecības fakultāti un saņēmu piedāvājumu strādāt Preiļu siera rūpnīcā par direktora vietnieku celtniecības jautājumos. Taču apstākļi iegrozījās tā, ka mani uz laiku nozīmēja par katlumājas priekšnieku, kur nostrādāju vienpadsmit gadus. Šis bija ļoti interesants periods manā dzīvē, jo strādāju pie cilvēka, kurš savu darbu veica ar lielu degsmi un arī pārējos rāva līdz. Viņa laikā notika plaša rūpnīcas rekonstrukcija: mainīja iekārtas, paplašināja siera ražošanu, rekonstruēja katlumāju un darīja daudz ko citu. Pēteris Zukulis vienmēr deklarēja, ka gatavo mani par savu pēcteci. Taču, kad ar viņu notika nelaime, siera rūpnīcā nostrādāju vēl tikai sešus mēnešus un no darba aizgāju.

Mans draugs Aleksandrs Rečs, Polikarpa Čerņavska krustdēls, toreiz nodarbojās ar keramiku, kas mani ļoti interesēja. Tā es valsts darbu pametu un «metos iekšā mākslā». Iekārtoju savu darbnīcu Eikša ezera krastā un strādāju «Dailradē» līdz tās likvidēšanai. Speciālisti manu darbu ir novērtējuši atzinīgi. Daudzi izstrādājumi vēl tagad atrodami muzejā, bet daļa aizceļojusi uz ārzemēm. Šai darbā nostrādāju sešus gadus un izbaudīju īstu gara brīvību. Kad radās grūtības ar keramikas izstrādājumu realizāciju, lai uzturētu ģimeni, sāku strādāt par kurinātāju. Es ikreiz brīnos

● V.Ivanovs ar saviem izstrādājumiem pozē «Vakara ziņu» fotogrāfam 1996. gada vasarā.

par tiem trīsdesmitgadīgajiem puīšiem, kuri nāk uz domi un prasa pabalstu. Esmu vienmēr deklarējis — ja tu neesi slimis, tavš pienākums ir nodrošināt gan sevi, gan ģimeni. Virietis spēka gados darbu Preiļos atrast var.

«Strādāju no mazotnes»

— Bērniņā dzīvoju privātā mājā, vecākiem bija neliela saimniecība un jau mazotnē sāku iet ganos. Vistrakākais bija siena pļaušana, kad nācās celties četros piecos no rīta un iet uz pļavu. Ar šausmām atceros siena vākšanas laiku, kad mums, bērniem, bija jāstampa siens piepūtējušā siena šķūnī. Nepatika arī dārza ravēšana, taču visi šie darbi bija jāpārdar. Neskatoties uz to, neizpalika arī zēna gadu delverības. Netālu no mājām bija mežs, kur ierīkojām bunkurus un tur spēlējāmies. Bērniņa bija diezgan smaga, jo braucām strādāt arī uz vecvecāku laukiem Daugavpils un Rēzeknes rajonos. Arī pašlaik katru sestdienu braucam uz Siļukalnu palīdzēt radiem, palīdzu arī māšai Viļānos. Strādāju labprāt, kaut arī zemes darbi mani īpaši nevilina. Vairāk man patik celtniecība, lai arī neesmu īpašs amatnieks, tomēr saviem spēkiem paveicu dārza mājiņas iekšējo apdari. Interesi par celtniecību un pirmās darba iemaņas guvu skolas gados, kad, sākot no septītās klases, katru vasaru trīs mēnešus strādāju smagu fizisku darbu celtnieku brigādē.

«Esmu taisnā ceļā gājējs»

— Pusgadu pirms vēlēšanām strādāju pašvaldības uzņēmumā «Siltums» par galveno inženieri. Tā kā sešus gadus biju «nogājis no skatuves» un cilvēki parasti visu ātri aizmirst, tad par mani vēlēja tie, ar kuriem biju strādājis kopā siera rūpnīcā. Laikam jau manas rakstura īpašības atbilda šim amatam, ja jau esmu ievēlēts. Uzskatu, ka esmu «taisnā ceļā gājējs», taču apdomāju, vai katreiz ir vērts lauzt šķēpus. Taču, ja esmu pārliecināts par savu taisnību, tad eju līdz galam. Pirmās gads bija smags, jo ilgu laiku man nebija nācies iedziļināties likumdošanas un politikas jautājumos, bet ar labu gribu var paveikt daudz. Lai gan pēdējā laikā jūtu, ka esmu kļuvis nopietnāks, tomēr bieži man traucē emocionalitāte — kritiku uztveru sakāpināti, arī apmeklētāji bieži vien atnāk ar nepamatoti apvainojumiem. Apzinos, ka šī darbā emocijas jāpiebremzē, iedzīvotāji korekti jāuzklausā arī tad, ja viņiem nav taisnība. Lai arī pret citiem esmu «izturēts», taču sievietei gadās ciest no maniem dusmu uzplūdiem. Emocijas «nāk vaļā» tieši ģimenē. Sieva uzskata, ka esmu valdonīgs, taču es tā nedomāju, šai darbā laikam ir kļuvusi vajāka mana nervu sistēma. Tādos brīžos ieraujos sevī un varu nesarunāties ar ģimenes locekļiem vienu vai divas dienas. Uzskatu, ka tā ir viena no manām sliktākajām īpašībām. Lai arī bieži vien pēc tam meklēju izlīgumu ar ģimeni, taču sieva to izdara biežāk. Bet meitenes, ja jūt, ka tētis ir «tūtiņš», mani liek mierā.

«Uzticos, bet pārbaudu»

— Strādājot šīnī amatā, lielāku uzmanību veltu tam, ko es pats varu reāli izdarīt, jo bieži vien rodas apstākļi, kurus nespēju ietekmēt. Šobrīd domē vēl nav izveidota vienota komanda, smagi risinās kadru jautājums, tādēļ labāk visu daru pats, pat saimnieciskos izdevumus kontrolēju, lai nekas nepazūd no mana redzesloka. Apzinos, ka tas nav īpaši labi, jo mans amats prasa politiku darbu un stratēģisko virzienu izstrādāšanu. Diemžēl, es kādreiz pārāk uzticējos cilvēkiem un nācās smagi vilties, tāpēc tagad esmu kļuvis daudz piesardzīgāks.

«Paļaujos tikai uz sevi»

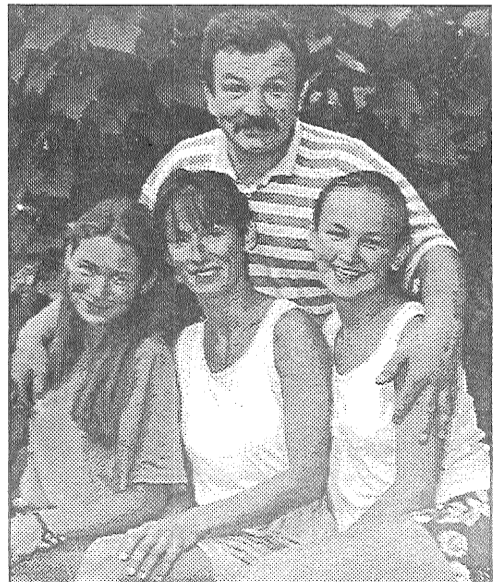
— Mūsu ģimenē neviens nav dzimis «laimes krekliņā». Viss jāsasniedz ar smagu un neatlaidīgu darbu, jāaplicina sevi, lai kaut ko sasniegtu. Arī loterijā man neveicas. Nekad neļaujos pašplūsmā, paļaujos tikai uz to, ko varu izdarīt saviem spēkiem, un pats arī visas lietas kārtāju. Kad beigsies pilsētas domes priekšsēdētāja amats termiņš, domāju, ka varēšu sevi apliecināt arī citās jomās. Šīnī darbā esmu ievērojami paplašinājis redzesloku un skaidri zinu, ka spēšu savā dzīvē daudz ko mainīt. Politika mani nevilina, es neraujos ne pēc varas, ne arī pēc atzinības.

Uzskatu, ka cilvēkam nemīgti jāpilnveido savas zināšanas. Atzinību pelna Visvalža Gercāna uzņēmība — viņš vēlreiz studē universitātē — tas ir ceļš, pa kuru jāiet katram valdītājam. Es pats noteikti vēlētos apgūt valodas, taču, uzsākot šeit strādāt, valodu apguvi atlieku no nedēļas uz nedēļu un skatos — gads jau pagājis. It kā vienmēr nepietiek laika, taču tas nav arguments.

Drosmes pārbaudījums

— Manā dzīvē nav bijis tādu ekstremālu gadījumu, kad būtu jāpierāda drosme. Ja par drosmi uzskata uzkāpšanu Preiļu TV tornī, tad man tāda ir bijusi. Arī siera rūpnīcā strādājot reiz nokļuva diezgan dramatiskā situācijā, kuras iznākums varēja būt visai bēdīgs. Beidzoties rekonstrukcijai katlu mājā, bija jāpārbauda katlu tehniskā sagatavotība darbam. Šim nolūkam tika iedarbināts katls ar daudz lielāku atmosfēras spiedienu, nekā tas nepieciešams normālā darba režīmā. Pēc kāda laika konstatēju, ka manometrs nekustīgi stāv uz vietas un neko neuzrāda. Izrādījās, ka tas nebija darba kārtībā un reālais spiediens jau divreiz pārsniedzis pieļaujamo normu, un tas nozīmē, ka katlam tūlīt jāsprāgst, kas lielu daļu rūpnīcas pārverstu gruvešos. Kad to aptvēru, izraidīju personālu un paliku viens. Pārtraucu padevi katlā un stundas laikā spiediens nokritās. Par laimi, nekas ļauns nenotika, taču toreiz sēdēju, gaidīju sprādzieni un lamāju sevi, ka biju pieļāvis šādu personāla nolaidību. Toreiz vainas apziņa mijās ar bailēm no iespējamā sprādziena, jo sapratu, ka atrodos reālās nāves briesmās.

M.Dziesma

● V.Ivanovs kopā ar sievu un meitām dārzā mājā 1997. gadā. No labās — ģimnāzijas audzēkne Dagne, dzīvesbiedre Gaida un universitātes studente — Zane.

Vasara — atvaļinājumu laiks

Vasara ir vislabākais laiks atpūtai, tādēļ atvaļinājumu vajadzētu izmantot katram. Darba likumu korekcijai, kas gadskārtējam atvaļinājumam tiek piešķirts visiem darbiniekiem, saglabājot darba vietu (amatu) un vidējo izpelni. Pēc darbnieka lūguma darba devējs var sadalīt atvaļinājumu divās daļās, taču likums neparedz atvaļinājumu kompensēt nauda (izņēmums, kad atlaiž darbinieku, kas nav izmantojis atvaļinājumu). Latvijā atvaļinājuma ilgums ir ne mazāk kā četras dienas, bet lielā daļā Eiropas valstu valdības drīkst sešas un pat astoņas nedēļas. Svarīgs aspekts ir atvaļinājuma nauda, ko saskaņā ar Darba likumu kodeksu aprēķina pēc divu pēdējo mēnešu vidējās izpējas.

Jaumā darba vietā pirmais atvaļinājums strādājošajam

pienākas pēc nepārtraukti nostrādātiem sešiem mēnešiem. Izņēmuma gadījumā, kad atvaļinājumu piešķir ātrāk, ir sievietēm pirms grūtniecības un dzemdību atvaļinājuma vai tieši pēc tā, ka arī sievietēm, kurām ir bērni līdz 12 gadu vecumam, darbiniekiem, kas jaunāki par 18 gadiem un nepamatoti politiski represētām personām.

Pastāv uzskats, ka cilvēks ar laiku bez atpūtas kļūst mazproduktīvs, dzīvo un strādā stresā, kas savukārt ir neizdevīgi darba devējam. Ja cilvēki ir atpūtušies, veselī, vēlas kārtīgi strādāt, arī darba devējam nebūs problēmu, tāpēc gudri ir tie darba devēji, kas investē darbiniekos. Svarīgs faktors ir veselība, ko riskējam zaudēt, neizmantojot atpūtu. Pirmajā gadā cilvēks atpūtu, bet neņem, taču vēlāk var rasties problēmas ar darba pienākumu veikšanu. ☸

Ko likt ceļasomā

→ Pats galvenais noteikums — ceļasoma nedrīkst būt smaga. Lai ietaupītu vietu, visi apģērbi nevis jāsaloka, bet gan jāsarullē — sākot no zeķbikšiem un beidzot ar svārtiem vai vakarkleitu. Zeķes iebāz korpēs, kurpes — maisiņā un ar zolēm uz leju ievieto somas apakšā. Brīvās vietas starp korpēm aizpilda ar veļu un tualetes piederumiem. Virsū liek lielākos apģērba gabalus, bet pašā augšā kleitas un blūzes.

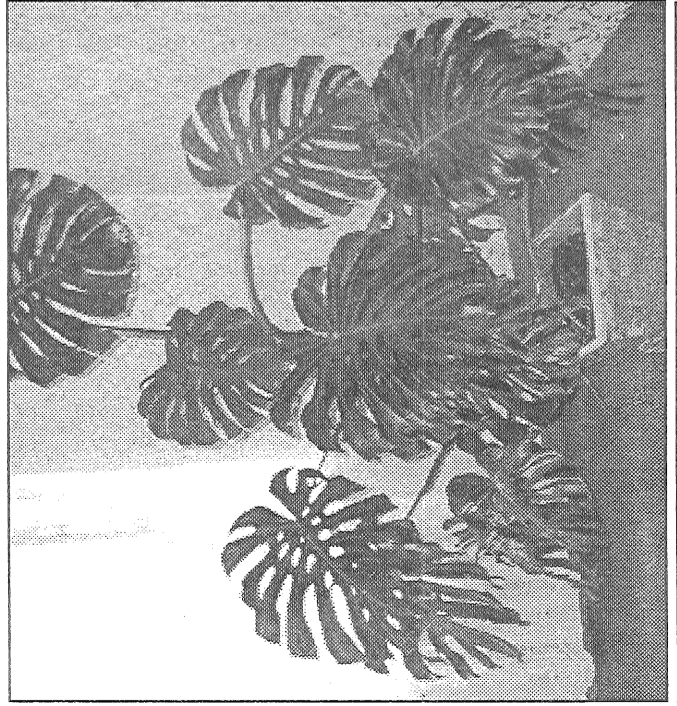
→ Ceļasomā allaž vajadzētu atrasties plānai, salocītai folijai. Tajā var ielikt produktus, kas ātri bojājas (zivis, dārzeņi), galu galā uz folijas var arī gulēt, jo tā nelaiž cauri mitrumu un atstaro ķermeņa siltumu. Maz vietas aizņem arī polietilēna maisiņi, kas nodrēš neparedzētiem gadījumiem (slapij apģērbi, apelsīnu mizas).

→ Raugieties, lai kosmētikas piederumiem, šampūniem, dušas zieļiem būtu skurvējami vācīņi nevis atlokāmi, jo lidmašīnā spiediena tēkme tie nereti atlec vaļā un pudelīšu saturs izlīst.

→ Ceļasomas un koferi ieliekoties ir masu produkcijā, kas līdzinās cits citam, tāpēc vēlamus savai somai uzlīmēt kādu pazīšanās zīmi, piemēram, dzeltenas svītras.

→ Neaizmirstiet bezkrāsaino nagu laku, tā palīdzēs, ja zēķei uziris valdziņš vai draud iztrūkt blūzes poga. Nagu laka, kas uzplīnāta auduma iekšpusē uz pogas diega, nelāus tai pazust. ☸

Kā mūs iespaido istabas augi

☸ Efejas, dracēnas (palmas), gumijkoki nonāvē mikrobus.

☸ Pelargonija spēj nonāvēt streptokokus un stafilokokus. Ja novietosiet augu guļamistabā, nodrošināsiet sev labāku miegu, jo pelargoniju smarža mazina stresu un likvidē bezmiegu.

☸ Papardēm arī piemīt spēja mazināt stresu, tās palīdz relaksēties, tādēļ labi der guļamistabās. Papardes palielina gaisa mitruma, tādēļ tās piemērotas telpām, kurās ir sauss gaiss.

☸ Ķīnas roze palīdz koncentrēties, tāpēc tā piemērota darba kabinetiem un istabām, kurās mācās bērni.

☸ Asparāgs var veicināt redzes pasliktināšanos, to neiesaka novietot darba telpās un birojos.

☸ Mājas svētība ir mājas sargs, taču šo augu nevajadzētu novietot tuvu vietām, kurās uzturāties ilgstoši, piemēram, darba galdam vai gultai, jo tai piemīt spēja «nosūkt» enerģiju.

☸ Pretējs efekts piemīt lidakas astei, tā neitralizē āderu ietekmi un dod enerģiju. ☸

«Vasaru» sagatavoja **Ginta Kraukle**.
Izmantoti preses materiāli.

«NOVADNIEKA» gadalaiki:

VASARAS

Rīt uzplauks ne tikai papardes zieds...

Neplūktiem augiem tiek piedēvētas brīnumainas spējas. Ko isajā Jāņu naktī nedrīkst nokavēt, stāsta **Franciska Andrejeva** vai vienkārtī **Fraņa**, kuru zina Livāņu novada Turku pagasta laudis. Dabā ir atrodamas zāles visām kaifēm, tikai jāprot panemt vajadzīgo. Galvenais, nobrīdina Fraņa, ir neaizrautes, nedzert vienu un to pašu tēju vairākas dienas no vienas vietas. — Vienu dienu padzer kumelīti, otru — ķimenīti, trešajā izvēri asinszāli vai raspodīņu, tad organisms pārņems tieši to, kas tam būs vajadzīgs. Ārstniecībai augus vajag lasīt līdz Jāņiem, rudenī vāc to, kam labums zem zemes — saknītes, piemēram, lelvēzeli, zeltsakni, ālantī. Bet vasarā visu, kas šajā laikā zied.

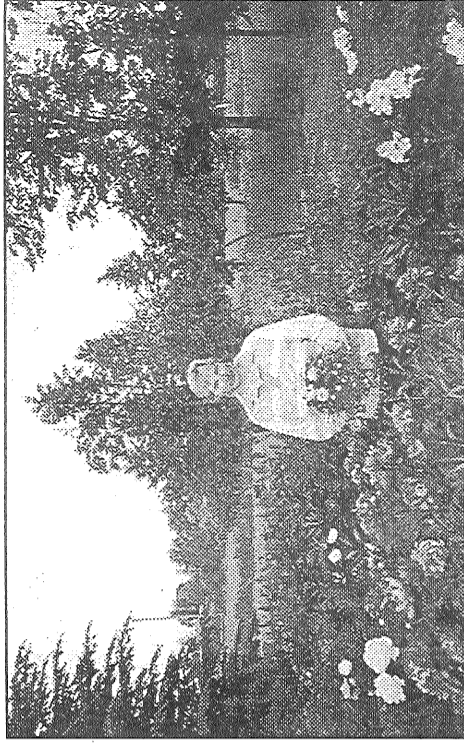
Man istabā kaltejas kosa, to lieto nieri bļodiņu iekaisuma gadījumos. Tagad lasu arī avenājus ar visiem zariņiem, lapām un mazajām oduziņām, ziemā iznāk burvīga, spēcinoša tēja. Tāpat arī kazenāji — tos ziemā dzeru, ja gadijies saaukstēties. Cilvēki domā, ka viss labums tikai ogās. Piemēram, mellenes ir labas priekš acīm. Taču arī zariņos, lapās ir tādas pašas vērtīgas vielas, tāpēc nestērdziet tās izmest, bet izkalteji. Pret dažādiem iekaisumiem un sēnīšu slimībām palīdz lauka atraitnīte. Pa plavu iedami, nepaefiet garām raspodīņam, tas lieliski attīra asinis. Man sakaltētas arī jasmīnu un rožu ziedlapiņas. Rozes ir sirdij, nerviem, savukārt par jasmīnu

ar siltu flanela drāniņu, lai vērtīgās vielas varētu iesūkties. Pat iesnām vairs nepērku zāles, bet iepilnu piilti kalandhojas sulas, ja nāk šķaudiens, tad vājinās vīrus, ja iesnaukstiet un — nekās, tad tā ir parasta saaukstēšanās.

Man uz palodzes aug rozmarīns, tā ir ne tikai garšviela, bet arī ārstniecisks augs. Ielpojiet tā smaržu, uzlabosies garastāvoklis. Senos laikos tīesu ēkā mēdza izkaisīt rozmarīna zariņus, to smarža mazināja nervozitāti un bailes. Neaizstājams palīgs ir vecais labais ķiploks. Ziemā, gripas laikā, kad dodos cilvēkos, ar ķiploka sulu pārvelku pār nāsīm, iekšā nepilnu, jo tad sajūtas visai patīkamas. Man ķiploks palīdz pat pret galvaspajam, pārgrieztu daiviņu piesienu pie rokas tajā vietā, kur ir vēna. Palīdz Mežā samektēju dzeltenās kakpēdīņas. Tēju lietoju zultis-

ar siltu flanela drāniņu, lai vērtīgās vielas varētu iesūkties. Pat iesnām vairs nepērku zāles, bet iepilnu piilti kalandhojas sulas, ja nāk šķaudiens, tad vājinās vīrus, ja iesnaukstiet un — nekās, tad tā ir parasta saaukstēšanās.

Man uz palodzes aug rozmarīns, tā ir ne tikai garšviela, bet arī ārstniecisks augs. Ielpojiet tā smaržu, uzlabosies garastāvoklis. Senos laikos tīesu ēkā mēdza izkaisīt rozmarīna zariņus, to smarža mazināja nervozitāti un bailes. Neaizstājams palīgs ir vecais labais ķiploks. Ziemā, gripas laikā, kad dodos cilvēkos, ar ķiploka sulu pārvelku pār nāsīm, iekšā nepilnu, jo tad sajūtas visai patīkamas. Man ķiploks palīdz pat pret galvaspajam, pārgrieztu daiviņu piesienu pie rokas tajā vietā, kur ir vēna. Palīdz Mežā samektēju dzeltenās kakpēdīņas. Tēju lietoju zultis-

● **Franciska Andrejeva** pārliecināta, ka dabā viss ir līdzsvarā, katrā vāinai sava zālite. Foto: G.Kraukle

Medijuma gaļas nogatavināšana

Sausās kadiķogās
Gaļu neatbrīvo no plēvē un nomažgā. Gaļas gabalu nostauka diviļņi, no visām pusēm apkaisa ar sasmalcinātām kadiķogām (uz 1,5 kg gaļas 2-3 saujas ogu), liek keramikas vai emaljētā traukā, noslogo un noliek aukstumā uz 2-4 dienām. Pirms gatavošanas nopurina kadiķogās, novēl plēvi, gaļu notīra, nomažgā, apsāla, iespeko un gatavo. Šāds gatavošanas veids piemērots aukstam laikam vai tad, kad pieejams liels ledusskapis.

Sausā garšvielu maisījumā

1,5 kg gaļas, 2 sipoli, 1 tēj.k. sīki sagrieztu pētersīļa lapu, pa vienam ēd.k. timiāna, estaragona un bazilika, 2 lauru lapas, rozmarīna zariņš, 10 sabelzītas kadiķogās, trīs daļa citrona mizas, 1 tēj.k. maltu melno piparu. Gaļu atbrīvo no plēvē, nomažgā, iespeko, ierīve ar sāli un pipariem. No garšvielām pagatavo maisījumu, pusi ielēp blōdā, liek gaļu, virsū atlikušo garšvielu maisījumu. Paša virsū seleriju lapas un slogo. Trauku ietin diviļņi un liek vēsumā. Pēc 2-3 dienām ar visām garšvielām liek uz pannas un cep eļļā.

Sviestā

Gaļu atbrīvo no plēvē, nomažgā, iespeko, apsāla, ieziež ar izkausētu sviestu, atstāj 2 dienas ledusskapī. Sviestam var pievienot tējkaroti sasmalcinātu pētersīļu, estragonu, baziliku, citrona sulu. Nogatavināto gaļu liek uz pannas kopā ar dārzeņiem. Šādi nogatavināta gaļa īpaši laba medijumu ēdieniem, ko pasniedz aukstā veidā.

lās sukālas. Biezpienu nokas un liek katliņā, pievienojot sviestu un garšvielas. Maisa, kamēr masa atlec no katla malām. Kamēr siers karsts, tam izvel do formu, tinot pergamentā vai marlē, un liek zem sloga.

Jāņusiers

Biezpiens 400 g, piens 2 l, olas 1 - 2 gab., sviests 40 g, saldšs krējums 0,5 gl., sāls un ķimenes pēc garšas.

Biezpienu māj gaļas mašīnā vai samīca ar rokām irdenā masā. Pienu uzvāra, tam pievieno biezpienu, maisot karšē. Kad katliņā siera masa sāk jau atsūkaloties, to izlej mitrā drānā, maisot notecina sukālas. Notecinātā siera ma-

Jāņos siers — goda vietā

sai pieliek sakultas olas, sviestu, krējumu, ķimenes un sāli. Ja sieru grib ziedainu, tad olas pieliek biezpiena maisi katlā pa karsēšanas laiku — olas nevienādi izjūk, iegūstot ziedainu sieru.

Kaņepju siers

Piens 1,5 l, biezpiens 300 g, olas 3 gab., kaņepju sviests 150 g, sāls.

Pienu uzkaršē līdz vārīšanai, tad drupina tajā slapju lauku biezpienu un maisa ar koka karoti, līdz atdalās sukālas. Izkās biezpienu un liek katliņā uz plīts. Biezpienam pievieno kaņepju sviestu, sakultas olas un sāli pēc garšas. Maisa līdz masa kļūst vijīga un atlec no katla malām. Karstam ātri veido formu, liek marlē un zem sloga vēsā vietā.

Kā lietot garšaugus

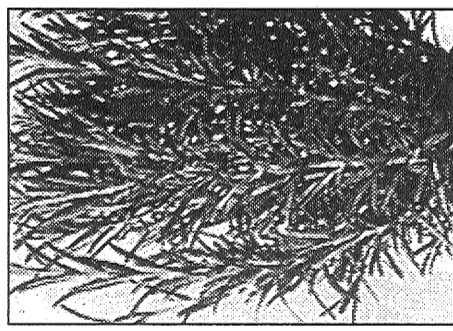

Baziliks — lieto zivju, gaļas, sakņu ēdieniem, gurķiem, īpaši tomātiem. Obligāta pieeja itāļu picai un spageti. Nelieto kopā ar kartupeļiem. Kā ārstniecības augs der zarnu trakta slimībām, gremošanas uzlabošanai, elpceļu iekaisuma, klepus gadījumā.

Tonizē organismu, uzlabo darbaspējas, piena sekrēciju, mazina zobu sāpes.

Timiāns (mārsiis) — der pie trekniem gaļas ēdieniem, kulinārijai, pākšaugiem, pastētēm. Ārstnieciski — tējās elpošanas orgānu slimībām, gripas gadījumā, ja moka galvassāpes.

Rozmarīns — marinējot lielā daļā gaļu, rozmarīnu samaisa ar sasmalcinātām timiāna lapiņām, ķiploku, maltiem pipariem un eļļu. Lieto

Majorāns (desu zāle) — desu gatavošanā, tomātu un gurķu konservēšanā. Pievieno salātiem, biezpienam, sviestmaizēm. Pulveri lieto kartupeļu ēdieniem, zivju un dārzeņu salātiem.

Vara vīksne tavā dārzā

Īrijs pamatoti uzskatāms par vasaras dārza karali, ir izveidotas neskaitāmas krāsu nianšes. Ziedēšanai tas izvēlēties īsto laiku — jūnijā dārzi ir gandrīz tukši. Zied tikai īrijs...

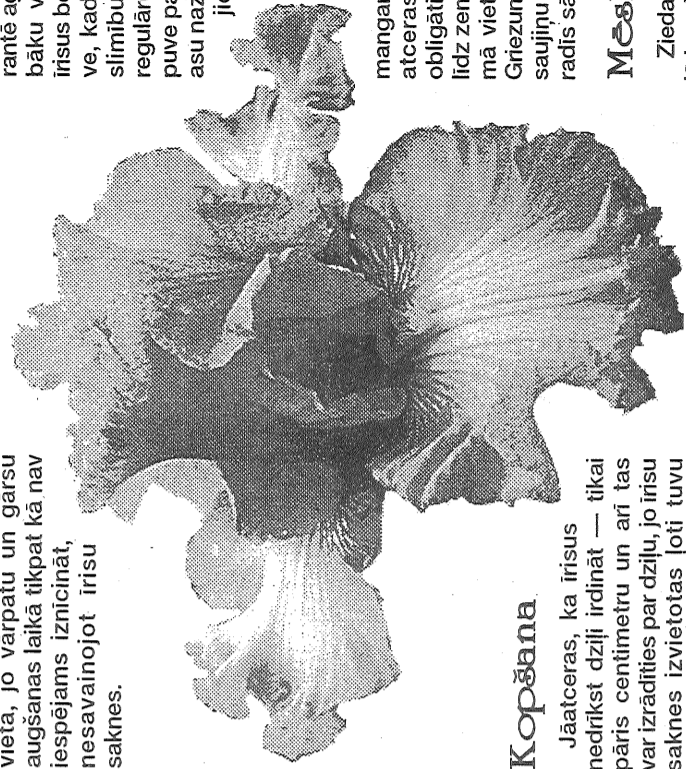
vietā, jo vārpatu un gārsu augšanas laikā tikpat kā nav iespējams iznīcināt, nesavainojot īrišu saknes.

Vieta

Īrisi jāstāda dārza vissaulainākajā stūrī, vislabāk tadā vietā, kur tie saņems saules gaismu visas dienas garumā. Ideāla vieta ir piekalnīte ar nogāzi uz dienvidu pusi, tā īrisi saņems ne vien sauli un siltumu, bet būs pasargāti arī no lieka mitruma, jo zemas, mitras vietas, kur rudenos un pavasaros sakrājas lietus ūdens, ir īrišu nāve. Dobe nedrīkst būt vienā līmenī ar ceļiņu, jo augsne sešas, īrisi iegrimst, pavasaros šādā bedrē uzkrājas ūdens un īrisi aiziet bojā.

Augsne

Vislabāk īrisiem «patīk» dziļi iestrādāta smilšmāla augsne ar augstu trūdvielu saturu, tikpat kā neitrāla (pH 7,5). Ja dārzā ir smaga māla augsne, katrā stādbedrē kārtīgi jāielej maisa divi spaiņi labas grants. Smilšainā augsne vajadzētu darīt otrādi — ielejukt pa spaiņim labas mālzemes. Īrišus stāda no nezālēm pilnīgi tīrā

Kopšana

Jāatceras, ka īrišus nedrīkst dziļi irdināt — tikai pāris centimetru un arī tas var izrādīties par dziļu, jo īrišu saknes izvietotas ļoti tuvu augsnes virskārtai. Stādīni jāiestāda velakats līdz augsne ta vidum. Jo labāk īrisa stāds apsākņosies, jo labāk tas pārziemos un ziedēs nākamā gada jūnijā. Ja jaunajam augam līdz rudenim būs izveidojās vismaz sešas lapas, būs ieradies arī nākamā gada zieds. Īrisa stāds jāstāda sekli: sakņi tikai drusku iegulda augsnē, bet barojās sakņiņas vienmērīgi izvietoti uz visām pusēm.

Lai Īrisi ziedētu

No septembra pirmajām dienām, kad sākas rudens lietavas, īrišu stādījumiem derētu pārvilkt kādu plēves segumu, malas var atstāt vajā — būs ieradies arī nākamā gada zieds. Īrisa stāds jāstāda sekli: sakņi tikai drusku iegulda augsnē, bet barojās sakņiņas vienmērīgi izvietoti uz visām pusēm.

Mēslošana

Zieda krāsu spožumu regulē barošana. Pa ziedu intensīvi izskatojas mikroelementi, tāpēc augs jāmēso. No minerālmēsliem jāizvēlas tādi, kuri ros ir iespējami zemāks slāpekļa daudzums. Kūtsmēslus iestrādā 10-40 cm dziļi dobē, virs tiem vēlams neitrāla, nabadzīga augsne ar grants virskārtu, jo sakņiem nedrīkst saskarties ar kūtsmēsliem. Īrišus pārstāda ik pēc diviem trim gadiem. Lai jums izdodas!

Īriju kopšana

apliet tos ar tomātu lapu novilkumu.
• Nedrīkst ļaut stiepties zemeņu stīgām, tās atņems jaunajam stādījumam spēku.
• Drīz pēc Jāņiem jānorok hiacintes un tulpes. Tas jādarā, kad tulpēm lapas vēl nav pilnīgi nodzēlējušas. Sipolus nomažgā, notīra, apzāvē stādus, ogu daudzums no tā nepaliek.
• Vāc ķiplokus, zāvē saulē, pēc tam nojūmē.

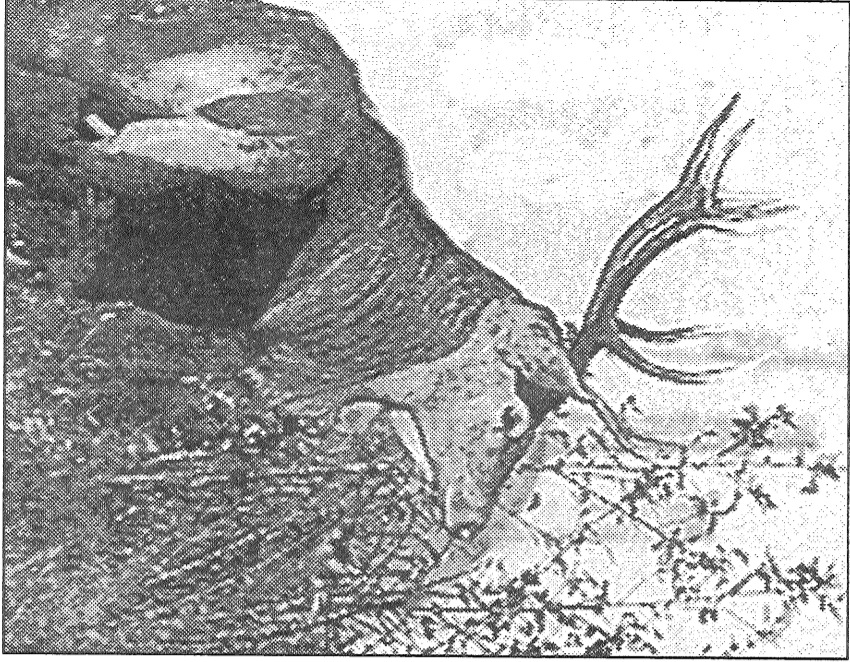
iemetušies kāpuri.
• Ja gurķus sāk bojāt miltrasa, bojātās lapas novāc un sadedzina. Profilaksei gurķus apsmidzina ar kālija permanganātu.
• Jāapskata kāpostu lapas, laikus jāuzsāk cīņa ar kāpostu tieņiju. Te noderēs pelnu izvilksms (uz nakti ielej kannā iemaisa 100 g pelnu), ko uzlej vairākas reizes. Zemiņai jānosūta ogas, tās jānogatavo, lai var pakaisīt izkniebtās tomātu paduses vai

Jūnijā
• Pavairo ogulājus ar spraudeniem.
• Flavē, vago kartupeļus, apar papuves, applauj grāvmalas, visu dara dilstošā mēnesī.

• Dobēs, kur novākta redīsu raža, stāda gurķus un ķirbjus.
Jūlijā
• Ja uz upenēm vai jānogām nelaiķā parādās it kā nogatavojušās ogas, tās jānosūta, lai var pakaisīt iz-

lasi. Jūlijā sakuma tur var būt

Ko drīkst medīt vasarā

Mednieki saka:

■ Ja no rīta, ejot uz medībām, pirmo satiek sievieti, medības būs neveiksmīgas, ja vīrieti — veiksmīgas.
 ■ Medniekam nedrīkst vēlēt sekmīgas medības, tad tajas neveiksies. Jāvēl: «Ne spalvas!» vai «Šauj garām!».
 ■ Ejot uz medībām, nedrīkst atgriezties pēc aizmirsta priekšmeta.
 ■ Ja, medībās ejot, suns vāļājas pa zemi, medības izdosies.

nieks var uzbrukt arī medniekam.

Stimnāzu medības dodas no 15. jūnija. Parasti gaida plāvās, ābolīna laukos, kultivētos zālajos, izcirtumos. Interesantas ir stimnāzu medības riesta laikā (jūlija otrajā pusē — augusta sākumā), izmanojot pievilnāšanai speciālu svilpiti, ar kuru atdarina stirnu kazas balsi. Šāda veida medības vissekmīgāk sokas saulainās, bezvēja dienās no pulksten 10.00 līdz 17.00. Stirnu, kazu un kazlēnu medības sākas 1. septembrī un ilgst līdz 30. novembrim.

Stattīriežu medības gan sākas tikai 1. septembrī, taču govīs, teļus un neperšpek-tīvus buļļus līdz 2 gadu vecumam medī no 15. jūlija līdz 31. decembrim gan indivi-duālās, gan kolektīvās medi-

bās. Tomēr akcents būtu likams uz individuālām medībām, kas ļauj izvairīties no jaunu, perspektīvu dzīvnieku priekšlaicīgas nomedīšanas. Dzīvnieki silti padodas dzīšanai, iespējama iziešana no masta dzīšanai pretējā virzienā.

Alnu medības var doties no 15. augusta līdz 30. novembrim. Iet galvenokārt ar dzinējliem.

Pīļu medības vidēji sākas 10. augustā un ilgst līdz 30. novembrim. Atļauts medīt savvaļas pīles, laucius, mērkziņas. Lielākajos ezeros parastākais medību veids ir uz gaidi — šaušana no augāja noslēpas laivas, īpaši rīta un vakara partidoļūnu laikā. Populārs ir veids «iet uz ceļšānu», ko var darīt gan no laivas, gan brienot kājām.

Makšķernieka padoms

Makšķerēšanā nepietiek tikai ar atbilstošu ekipējumu, te jāzina dažādi zivju pievilināšanas knifīti. Vieni no tiem atklāj makšķernieks Kazimirs Anspaks.

Kruzē ieļej nedaudz ūdens, pieber tīk daudz mannas, lai tā pilnīgi uzsūc ūdeni. Pēc 10 minūtēm masu ietin marlā, cieti nosien un tur vārošā ūdenī 20 minūtes. Atdzesē un mīca, pievienojot vēl nedaudz

sauso mannas putrainu (tie atdālas ūdenī un vairāk pievili-na zivis). Lai mīkla labāk turētos uz āķa, der pieļikt ne-daudz vates. Lieņi noderēs pāris pilienu kādas smaržīgas eļļas, piemēram, anīsa eļļa —

raudām, karameli eļļa — plaužiem, karpām, karūšām. Var pievienot vienkārši smalki sakapātas dilles. Pievieno-jot smaržīgās pļedevas, at-cerieties, labāk mazāk nekā par daudz. Uz šādas ēsmas

keras plauži, karpas, karūšas, raudas, asari, rudiņi.

Vasaras mēnesos labi keras karpas, brekši, plauži (vis-labāk jau iepriekšējā vakarā «iebarotā» vieta). Jūlijā uz mazajām ēsmas zivtiņām ķe-raz asari un līdakas. Visla-bākle lomi parasti ir rīta un va-kara stundās, makšķerniekiem labvēlīgs ir dienvidu, dienvidrietumu vējš. Pašlaik ir arī samu makšķerēšanas laiks Daugavās un Aiviekstes ūde-

ņos. Ēsmai izmanto naksttārpus, lielās slietas, vardītes. Uz rūdus pusi vairāk var sākt iz-mantot spinningu ar rotējošo vizulīti un vobleru. Makšķer-niekam — iesācējiem noteik-ti patiks «medības cūku fer-ma» jeb makšķerēšanas iespējas, ko piedāvā zivju-maksu stundā, piemēram, Nagļu zivjaudzētavā ir iespē-jams makšķerēt karpas. Loms būs garantēts!

Modē atkal sievišķība

Katra no mums grib izskatīties pievilcīga, saskaņot moderno un to, kas katrai vislabāk pietāvē. Galu galā, justies ērti. Akli sekot modei, nozīmē riskēt kļūt bezgaumīgai, jo ne viss, kas triumfē modes pasaulē, mūsu iekšējām izjūtām un, kas ne mazāk svarīgi, mūsu naudas makam. Ja vien sieviete vēlas, labi izskatīties var katra, bet labs izskats nozīmē arī labu pašsajūtu un tā — panākumus. Kas aktuāls šovasar, «Novadnieka vasaras» lasītājām stāsta Livānu šūšanas salona «Erita» saimniece Jevgēnija Reinbaha.

Noslēpums un kokerērija

Minimalisms un virišķais šosezon atkāpjas. Sieviete atkal sāk izskatīties pēc sievietes. Apģērbs kļūst pieguļošāks, tas vairāk akcentē sievišķās ķermeņa aprises. Tēpos akcents likts uz vieglumu, modē viss plandošais, pusaucurspidīgais, kārtainais. Lai gan modes mākslinieku aprindās patlaban izskan vēr-sija, ka žakete sievietes gar-dēroībā varētu izmirt, tomēr tam nepiekrīt. Esam pārāk pieradušas pie praktiskajiem bīkškostīmiem. Tiesa gan, žaketes kļūst pieguļošākas, vairāk pasvirtojot sievišķību.

Maigie pasteltoni

Šosezon apģērbos pieļau-jamas visas krāsas, taču ak-cents likts uz pasteltoniem. Maigi, pārējoši, izpludināti ka-akvareļgleznā. Košas krāsas vairāk figurēs sportiskā stīla apģērbos.

Audumos notiek septiņ-desmito renesanse, modē at-kaļ žoržets, sifons, organza. Slavas virsohnē — lins dažā-

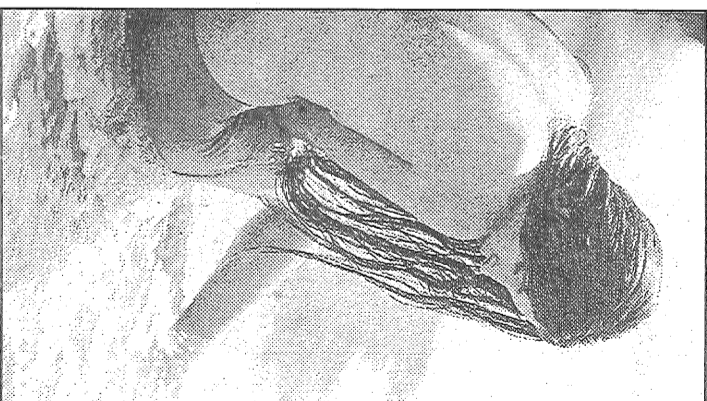
Lai saule nav ienaidnieks

Arvien vairāk runājam par saules aktivitāti šajā vasarā, par tās kaitīgo ietekmi uz mūsu veselību. Tomēr bez saules neiztikti tik un tā. Kā pa-reizi sagatavoties vasarai, stāsta kosmētoloģe Jelena Novicka.

Pirmais un galvenais nosa-cijums jebkura tipa ādas kop-sana ir tās regulāra un pareiza tīršana, mitrināšana, baroša-na un aizsardzība. Sievišķi va-sarā aktuāla kļūst ādas aiz-sardzība pret saules staru kai-tīgo ietekmi. Saules gaismā uzlabo pašsajūtu un paaugsti-na organisma aizsargspējas, stiprina imunitāti, taču saules starri var kļūt arī jūsu ādas ie-tacū nevis smagais un tum-šais, bet gaiši perlmantra pe-lēkais tonis. Modes māksi-nieki iesaka kostīmam iz-vēlēties vienotas krāsas de-tāļas. Varētu atšķīrīties blūzes un žaketes tonis, taču labi, ja tie būs saskaņoti, no vienas krāsu gammas.

zādi ādas kopšanas aizsar-glīdzekļi. To efektīvāti rak-sturo saules aizsardzības fak-tors — SPF (Sun Protection Factor). SPF jeb aizsargfak-toru uz kosmētiskajiem līdzek-ļiem apzīmē ar noteiktu skaitli, tas norāda, cik reizu ilgāk cil-vēks var uzturēties saulē, lie-tojot konkrēto preparātu. Jā-atceras, ka aizsargkrēmi sāk darboties pakāpeniski nevis tūlīt pēc to uzklāšanas uz ādas, tādēļ tie jālieto jau 10-15 minūtes pirms došanās ārā. Tikai tad ādas aizsardzība būs maksimāli efektīva.

Vasarā saules aizsargkrē-mi jālieto ne tikai saulainās dienās, bet arī, kad debesis kļāj mākoņi, jo arī tad 90% kaitīgā UV starojuma nokļūst uz jūsu ādas. Labas kosmē-tikas firmas rūpējās, lai UV filtru būtu ikdienā lietojamo ādas kopšanas līdzekļu sa-stāvā. Ir pieejami barojošie un mitrinātie dienas krēmi, kas nodrošina ādas aizsar-dzību, tie piemēroti mūsu pla-tuma gādēm (SPF no 4 līdz 8). Mūsdienu ādas arī dekoratīvā kos-mētika piedāvā tonā-los krēmus, lipu krā-sas, balzamus, šam-pūnus ar saules aiz-sargfiltriem. Neva-ja dzētu aiznīst arī par vitamīniem. Zinātrīe-ki izpētījuši, ka A vit-amins jeb beta -karo-tīns, selēns, C un E vi-tamīns neitrālizē orgā-nismā brīvos radikā-lus, kurus daļēji izrai-sa arī saules ultravio-letais starojums. Sa-balansēta pārtika — graudaugu produkti, gaļa, zivis, siers, olas, svaigi augļi, dārzeņi, rieksti, kā arī atbilstoša kosmētika ir pamats labam ādas izskatam un organisma vispārē-jai veselībai.

4 līdz 8). Mūsdienu ādas arī dekoratīvā kos-mētika piedāvā tonā-los krēmus, lipu krā-sas, balzamus, šam-pūnus ar saules aiz-sargfiltriem. Neva-ja dzētu aiznīst arī par vitamīniem. Zinātrīe-ki izpētījuši, ka A vit-amins jeb beta -karo-tīns, selēns, C un E vi-tamīns neitrālizē orgā-nismā brīvos radikā-lus, kurus daļēji izrai-sa arī saules ultravio-letais starojums. Sa-balansēta pārtika — graudaugu produkti, gaļa, zivis, siers, olas, svaigi augļi, dārzeņi, rieksti, kā arī atbilstoša kosmētika ir pamats labam ādas izskatam un organisma vispārē-jai veselībai.

Preiļu Romas katoļu draudze papildinājās par 94 jauniem locekļiem

Devīdesmit četri Preiļu un tuvākās apkārtnes zēni un meitenes 14. jūnijā saņēma Svēto Komūniju. Viņiem tas bija divus gadus ilga sagatavošanās posma noslēgums, kura laikā bērni kopā ar ticības mācības skolotājiem katehētēm A. Vilcāni un A. Griubušku apguva zinības, kas ir katra katoļa dzīves pamatā. Vairākus mēnešus ar bērniem strādāja arī draudzes dekāns J. Gugāns. Pat vislielākie palaidņi šo nodarbību laikā

sēdēja klusi un uzmanīgi klausījās priestera vārdos.

14. jūnijā Preiļu Romas katoļu baznīcā pulcējās vecāki, vecvecāki, tuvinieki, pedagogi, kuri vēlējās būt klāt savu lolojumu mūža svinīgākajā brīdī. Rita Svētās Mises laikā viņi saņēma Svēto Komūniju, nosligstot ceļos altāra priekšā.

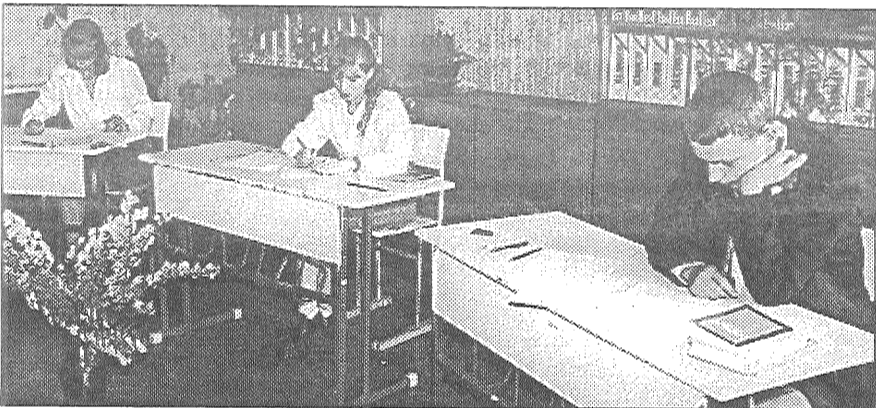
Dekāns J. Gugāns svinīgiem un siltiem vārdiem runāja par to, ka jauno draudzes lo-

cekļu dzīvē sākas jauns posms, nopietns un atbildīgs. Ir sperti pirmie soļi pretī Dievam, pretī viņa bezgalīgajai mīlestībai un piedošānai.

Svētās Komūnijas diena gandrīz simtam bērnu beidzās ar jautru vizināšanos karuseļos, ko bija sarīpējis dekāns J. Gugāns.

L. Kirillova
J. Silicka foto

Mācību gads beidzies, skolas gads turpinās

● Eksāmens Riebiņu vidusskolas 12. klasē. Atbildīgas stundas tiem, kuri kā pārbaudījumu izvēlējušies domraksta rakstīšanu. Kas top divpadsmitklasnieku sacerējumos? Pārdomas par Rīgas vecpilsētu, par mīlestības tēmu divdesmitā gadsimta autoru darbos, tā sauktā sudraba laikmeta autoru (krievu literatūrā) liriku, vai par Dostojevska darbu varoņiem?

Devītās klases skolēnu gala pārbaudījumi un izlaidums, vidusskolēnu eksāmeni, bet pa vidu tam visam — skolas remonts, tā pašlaik rit dzīve Riebiņu vidusskolā. Kā pastāstīja Riebiņu vidusskolas direktore Anda Mihailova, skolas vajadzības lielā mērā atbalsta Riebiņu pagasta padome. Budžetā paredzētie līdzekļi skolai tiek iedoti ļoti savlaicīgi, pat apstiežot iepriekš paredzētos termiņus.

Skolā nav bijis kapitālais remonts visus 25 gadus, kopš tā uzbūvēta. Šogad pagasta padome paredzējusi vairāk līdzekļu tieši remontam. Jau aprīlī, maijā meklētas organizācijas, kas veiktu darbus, ar tām noslēgti līgumi. Kopš jūnija pirmajām dienām kapitālais remonts uzsāks labierīcību telpās. Vienas tualetes kapitālai izremontēšanai nepieciešami 2000 latu, otra tiks sakārtota daļēji. Gribot negribot nācās izvēlēties to, kas ir visnepieciešamākais, jo līdzekļi ir vajadzīgi arī citiem darbiem. Piemēram, jumta remontam. Būvētā visi jūmti jānomaina, jāierīko jaunas notekcaurules. Ir nodibināti kontakti ar kādu firmu, kas to varētu veikt, sastādīta tāme, taču vajadzīgā summa ir tik liela, ka pagasts iesācis jūmtu remontēt pa daļām vismaz trīs gadu laikā. Noteikti jāremontē arī internāta telpas, gan dzīvojamās istabas, gan labierīcības. Tāpat nepieciešams skolotāju istabas remonts, jo īstenībā līdz šim skolā nav mājīgas vietas, kur pedagogi varētu apsēties un

aprunāties. Skolai ir arī galīgi nesakārtots stadions, kurā nav pat seguma. Šovasar darbi ritēs arī ēdamzālē. Skolas ēdnīcai nopirkti jauni trauki, jo vēl pat līdz šim tika ēsts no metāla bļodiņām un dzerts no metāla krūzītēm.

Riebiņu pagasts šogad skolas remontam piešķīris 4000 latu. Bez tam apsolīts, ja pagasta budžetā radīsies kāds pārpalikums, to visu atdos skolai. Taču klašu kosmētiskajam remontam, praktiski — grīdu krāsai, nauda tiek vākta no vecākiem. Klases remontē audzinātāji ar skolas strādniekiem. Viss iesākts darīt, neatliekot uz vasaras pēdējo dienu. Skolas saimniecība izvietojusies uz trim hektāriem zemes, tāpēc apkārtnes uzturēšana kārtībā prasa ne mazums darba. Arī tagad ik dienas skolā ierodas skolēni, kam ir sākusies vasaras prakse, un strādā gan izmēģinājumu laucīņos, gan apkārtnes uzturēšanā kārtībā. Pagasts piešķīris līdzekļus skolas ceļņa asfaltēšanai.

Riebiņu vidusskola ir divpilsētu skola, un kaut arī latviešu un krievu tautību, kā arī citu tautību skolēni, kuru vecāki Riebiņos ieraušies no dažādām tālām vietām vietējā kolhoza slavas un pārtības pievilināti, sadzīvo mierīgi, bagātinoties no citu tautību kultūras, iespējams, ka problēmas varētu rasties nākamās tūkstošgades sākumā. Līdz 2003. gadam ir paredzēta krievu skolu pāreja uz mācībām latviešu valodā 75 procentu apmērā. Citu tautību bērniem latviešu valodas zināšanas vēl nav tādā līmenī, lai viņi varētu apgūt

mācību priekšmetus latviešu valodā. Daudzās ģimenēs tomēr saprot šo nepieciešamību, cenšas atvieglot saviem bērniem turpmākās mācības tādējādi, ka krievu un citu tautību bērniem, kam jāuzsāk skolas gaitas, izvēlas latviešu klases. Piemēram, no tiem 14 mazajiem riebīņiešiem, kas šogad sāks mācīties pirmajā klasē, trešā daļa ir no krievu ģimenēs.

Jau vairākus gadus Riebiņu vidusskola dzīvo ar iecerī atvērt latviešu klases vidusskolas posmā, jo līdz šim vidējo izglītību šeit var iegūt tikai krievu valodā. Pagaidām tas neizdodas, jo latviešu plūsmas devītās klases absolventu skaits parasti ir mazs, un nepietiek vidusskolas klases atvēršanai. No sestās līdz astotajai klasei ir pa astoņi deviņi skolēni klasē. Pat ja visi absolventi vienprātīgi nolemtu palikt savas skolas desmitajā klasē, ar to būtu par maz, jo ir noteikums, ka vidusskolas klasi var atvērt, ja nav mazāk par divpadsmit skolēniem. Daži parasti izvēlas kādu arodskolu, un no pārējo skaita vidusskolas klase nesana. Šie Riebiņu jaunieši dodas uz Preiļu skolām, kurās var iegūt vidējo izglītību. Skolā, acimredzot, jāstrādā pie jaunu mācību programmu izveides, kuras būtu saistītas ar kādu arodnovirzienu, lai vidusskolai varētu piesaistīt arī Preiļu jauniešu uzmanību. Bez tam apmēram pēc gadiem pieciem arī pirmajās klasēs būs maz bērnu, jo pašreizējā demogrāfiskā situācija ir negatīva. Iespējams, ka vairākām lauku skolām būs jāvienojas par kopīgām mācībām.

Savukārt šogad ir daudz gribētāju uz desmito klasi krievu plūsmā. Riebiņu vidusskolu izvēlas arī apkārtnējo pagastu krievu tautības jaunieši. Bet divpadsmito klasi šogad absolvē deviņi skolēni, no kuriem pieci ir pilni apņēmības stāties augstskolās.

Skolā ir visas iespējas iegūt labas zināšanas, ierīkota datorklase, var apgūt gan angļu, gan vācu valodu. Skolas audzēkņi šajā mācību gadā piedalījās dažādās olimpiādēs un guva daudzas godalgotas vietas. Mācību gada pēdējā dienā šie audzēkņi saņēma nelielas veltes un naudas prēmijas no skolas. Apmierinoši un labi rezultāti šī mācību gada noslēguma eksāmenos devītajā un divpadsmitajā klasē. Labā līmenī pārbaudījumu valsts valodā nokārtojuši divpadsmitās klases skolēni.

L. Rancāne
J. Silicka foto

Mans labais vārds par cilvēku

Laikraksta «Novadnieks» pastā mēdz būt dažādas vēstules, un vienmēr ir priecīgāk lasīt tās, kurās rakstīts labs vārds par kaimiņu, audzēkni, par skolotāju vai citas profesijas pārstāvi.

□ □ □

«Šo vēstuli redakcijai man ļoti gribējās uzrakstīt tieši uz tādas skolas burtnīcas rutiņu lapas, jo runa jau arī ies par skolu — par Māmiņu dienu Salas pamatskolā,» raksta «vienkārsi māmiņa Smelteros», uzrādot savu telefona numuru.

Autore savā vēstulē pastāstījusi par Māmiņu dienas svinēšanu Salas pamatskolā, uzrakstījusi pateicības vārdus skolas skolotājiem un skolēniem, kā arī pavārei Līvijai Romanovskai par jauko kafijas galdu.

«Paldies skolas direktorei ne tikai par viņas bērniņas plāvās salastītajiem dzeltenajiem puķu pušķiem, bet par to, ka ar viņu — Valentīnu Liniņu — mēs savā skolā esam ieguvuši ļoti saimniecisku, zinošu, izdarīgu, ar labu gaumi apveltītu, bet galvenais — bērnu mīlošu sievieti — vadītāju,» rakstīts šajā vēstulē.

«Paldies visām skolotājām un arī nedaudzajiem skolotājiem — vīriešiem par to, ka mēs jums varam uzticēt savus bērnus. Bet tad laikam jau nav jānosauc visas skolotāju labās īpašības, jo tāpat ir skaidrs, ka viņi ir vislabākie. Paldies visām apkopējām par vienmēr spodrajām skolām telpām.»

□ □ □

Priecājamies par saviem audzēkņiem

*Teic, māmiņa, manu darbu,
Neteic manu augumiņu.
Kas no mana augumiņa,
Kad darbiņu nemācēju?*

Višķu lauksaimniecības tehnikumā notika gadskārtējais Latgales novada konkurss «Zemes dēls. Zemes meita». Jaunaglonas lauksaimniecības skolu pārstāvēja divi audzēkņi, abi no Preiļu rajona, — Gunita Brokāne no Preiļu pagasta un Roberts Kotāns no Rušonas pagasta. Viņiem bija jāparāda savas zināšanas visdažādākajās dzīves jomās divpadsmit minikurssos: mehanizācijā, amatniecībā, lopkopībā, dārzkopībā, ziedu kārtotāšanā, šūšanā, izšūšanā, ēdienu gatavošanā, vēsturē, veselības jautājumos, erudīcijā, dejojānā.

Mehanizācijas un amatniecības konkursā prasmīgākais bija Roberts Kotāns, bet Gunita Brokāne izrādījās vissaimnieciskākā meitene. Gala rezultātā konkursā Roberts Kotāns ieguva otro vietu. Pateicamies viņa vecākiem un skolotājiem, kuri iemācīja puisim darba mīlestību, drosmi, patstāvību.

Tikai nedaudz no uzvarētājiem atpalika Gunita Brokāne un ieguva ceturto vietu.

Mūsu skola lepojas ar šiem audzēkņiem, kuri spēja ieņemt tik augstas vietas sīvā konkurencē ne tikai starp lauksaimniecības skolām, bet arī starp tehnikumiem.

V. Papiņa,
Jaunaglonas lauksaimniecības
skolas skolotāja

□ □ □

Dievpalīgu visās gaitās

Siltus atmiņu vārdus par dzejnieci Genovefu Upenieci — Dzierksteņu atsūtījis Tekla Šidlovska no Madonas rajona Stirniešos.

Autore atmiņā joprojām glabā saskanīgo sadarbību ar Dzierksteņu viņas mājā iekārtotajā skolā, to, kā «... atmiņā tie mēneši un gadi, kad mēs ar Dzierksteņu skolā palikām, lai pārsprītu, kā palīdzēt nesekmīgajiem, kā padarīt skolas dzīvi interesantāku, viņa kā bijusi pedagoge daudz prata mums pastāstīt... Atmiņā nāk viņas smagā, pat ļoti smagā dzīve, kad Staļina laikā viņas vīrs atradās ieslodzījumā un Genovefai vienai pašai vajadzēja audzināt, apgērbt un paēdināt bērnus. Viņai bija seši bērni.

Pie viņas varēja griezties pēc padoma un lūguma jebkurš cilvēks. Dzierksteņa bija ļoti atturīga un kautrīga, nekad nemēdza apgrūtināt ne savējos, ne arī citus cilvēkus. Viņai nepatika greznība. Viņa bija ļoti čakla, mīļā dāva. Viņa ļoti mīlēja Dievu un Dievmāti.»

Vēstules nobeigumā autore novēl dzejniecei Dzierksteņai — Genovefai Upeniecei ilgu mūžu, stipru veselību, možu garastāvokli un Dieva palīgu visos pasākumos un dzīves darbos.

Vēstules publicēšanai sagatavoja
L. Rancāne

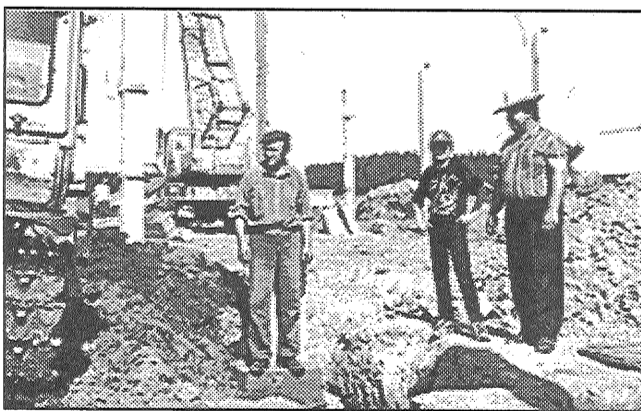
«Pašiem ir jāiekaro vieta zem saules»

Galēnu pagasta «Liepu» saimniecībā rit spraigi celtniecības darbi. Kūts priekšā top piebūve, lai ziemā bez grūtībām varētu aizstaigāt no šķūņa uz kūti, bet celtnieku brigāde no Viļāniem būvē milzīgu šķūni tehnikas novietojšanai un remonta vajadzībām, gandrīz pilnībā pabeigta arī pirtiņa. Kā pastāstīja saimniecības īpašniece Regīna Čaunāne, sākumā bijusi tikai vīra vecāku dzīvojamās mājas pusīte, kaimiņu mājiņa, ko vīrs nopircis ģimēni nodibinot, veica kūtiņa un citas savu laiku nodzīvojušas ēciņas. Vispirms ar ķieģeļiem apmūrējuši veco dzīvojamā māju, 1989. gadā uzcēluši kūti, gadu vēlāk — šķūni. «Katra gadu kaut ko būvējam,» teica Regīna, «izņemot 1996. gadu, kad saveidām kārtībā saimniecības finanses. 1997. gadā nojaucām kūtiņu un uzcēlām pirti, pašlaik top tehnikas šķūnis, kuru ceram divu mēnešu laikā uzcelt. Tehnikas nav daudz, ir trīs traktori, trīs mašīnas, bet novietne ir vajadzīga, lai tā nestāvētu uz lauka jau vairākus gadus.»

«Pirti nošpikoju armijā»

Šajā sētā uzmanību piesaista gan sakoptā dzīvojamā māja, gan skaistā, guļbūvē celtā pirtiņa. Regīna Čaunāne teica: «Tādu pirti mēs arī gribējām, koka smaržu lai jūt.» Vēl tikai jāpiebūvē stikla verandiņa, kur elpu atvilkt pēc pēršanās. Pirtiņas augšā žāvējas slotas, tās viņi sasiensot līdz Jāņiem, lai lapas nenobirst, dūšīgāk peroties. Viena slotas iznākot reizēm divām — pērn izlietotas veselas četrdesmit. Pirti apkurina no priekštelpiņā uzbūvēta kamīna, kurā iemūrēta metāla caurule ar aizmetinātu galu pirts iekšpusē. Kurinot kamīnu, sakarst uz šīs caurules sakrautie laukakmeņi. Lai kārtīgi sakurinātu pirti, jāizkurina četri bērza malkas klēpji. Pirtiņā ierīkota arī karstā un aukstā ūdens padeve, šim nolūkam kalpo itāļu sūknis, kurš ūdeni sūknē no dziļurbuma akas. Kurinot krāsni, vienlaicīgi tiek sakarsēti arī ūdens lielajā mucā.

«Kad dienēju padomju armijā Sāremas salā, viens praporščiks mani ielūdza uz pirti savā vasarnīcā, kur es to visu nošpikoju,» stāsta Valdis Čaunāns.

● Top 12 x 36 metrus lielā tehnikas novietne, kur vasaras mēnešos mitināsies arī bekoni. Attēlā no labās — Valdis Čaunāns un viņa vecākais dēls Kaspars, no kreisās — palīgs no kaimiņiem — Antons Sēbriņš.

«Cūku ir pilna kūts»

Plašajā cūku kūtī mitinās sivēnmātes un sivēni, kuri nodoti dēlu — trīspadsmitgadīgā Kaspara un desmitgadīgā Jāniša pārziņā. Smagākos un sarežģītākos darbus paveikt palīdz pieaugušie, bet par dzīvnieku ikdienas aprūpi vasaras brīvlaikā atbildīgi ir abi zēni. Pavasarī Daugavpils rajonā iepirkts desmit «Latvijas baltās» šķirnes lecināmās cūkas, bet divpadsmit «Landrases» cūkas iegādātas pie Jāzepa Ivanāna Stabulniekos. Līdzās tām apkoptas tiek arī citas, vecākas sivēnmātes ar sivēniem. Lopus pārdod uz pircējiem, ar dažiem izveidojusies savstarpējas uzticības pilna sadarbība, ievadītas sarunas par saražotās cūkgaļas pārdošanu Rīgas tirgū. Laba sadarbība izveidojusies arī ar «Daugavpils dzirnavnieku», kurš vajadzības gadījumā palīdz atrisināt zemnieku problēmas. Piemēram, kad pagājušajā gadā esot bijušas grūtības ar auzu pārdošanu, uzņēmums piekritis pieņemt graudus, pretī dodot kombinēto lopbarību.

Barojot cūkas ar sauso barību, svarīgi ir nodrošināt dzīvniekus ar pietiekošu dzirdināšanu. Kūti darbojas viena Holandē ražota cūku dzirdne, šobrīd tādas tiek ierīkotas visos aizgaldos. Dzirdināšana notiek ar knupīšu palīdzību, kad cūka, paēdusi sauso barību, pieiet un padzēras cik grīb un dzīvnieku kopējiem ūdens vairs nebūs jāpieved ar ratiņiem un jālej silē.

«Jauno metodi pielietoju jau sen»

Valdis Čaunāns pastāstīja, ka uzmanīgi seko līdz visiem jaunumiem lauksaimniecībā un lopkopībā, lasa speciālo literatūru un apmeklē dažādus lauksaimniecības departamenta rīkotos kursus. Jauno barošanas metodi pielieto pēc vizītes Zviedrijā 1990. gadā, kur redzēja to pats savām acīm.

Viņš stāsta: «Tas bija pats pirmsākums Latvijas Zemnieku federācijas darbībai, kad Zviedrijas kolēģi atbrauca uz Latviju un ielūdza arī mūs atbildes vizītē pie sevis. Pārbraucis mājās, savam sievas brālim pastāstīju, kādu cūku barotavu redzēju Zviedrijā. Viņš, būdams labs metinātājs, tādu sametināja un tā es uzsāku cūku barošanu ar sauso barību. Diemžēl, sivēni sāka nikuļot un sieva ieteica to manu pirmindas pieredzi labāk izbeigt. Par laimi Ulbrokā parādījās Anglijā ra-

● Čaunānu ģimene jaunās pirts lievenī. No labās — Regīna Čaunāne, dēls Jānis, Valdis Čaunāns un Kaspars (otraajā rindā).

žota cūku barība «Starteris», ar kuru problēmu vairs nebija.»

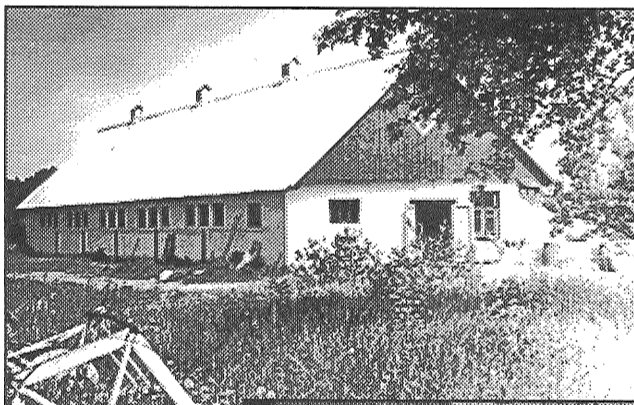
«Graudus «izlaižam» caur kūti»

Čaunānu saimniecība specializējas cūkkopībā un govkopībā. Par savu desmit govju barošanu, slaukšanu un piena nodošanu rūpējas Regīna, viņas uzraudzībā ir arī septiņi teļi. «Govis vairs ķēdē nesienam, laižam elektriskajā aplotā,» saka Valdis, «tas ļoti atslōgo darbu sīvietēm, jo trīsreiz dienā govīs pārsiet nav viegli. Dzīvniekus atstājam laukā arī pa nakti.»

Tomēr vasaras laikā Regīnai darbs kļūst smagāks — ganos govīs jāslauc ar rokām. Pienu viņi nodod «Preiļu sieram», pašlaik piena mašīna aizved 100

litrus piena dienā, bet, ja slaucamas ir visas govīs, tad dienas izslaukums ir aptuveni 200 litri. Kā teica saimnieki, graudus viņi «izlaižot» caur kūti. Izaudzēto labību aizved uz Daugavpili un iemaina pret kombinēto lopbarību. Bietes neaudzējot, bet govīs piebarojot ar miltiem un melasi. Saimniecības īpašumā ir 65 hektāri zemes — 15 hektārus aizņem mežs, bet 50 hektārus izmanto lauksaimniecībā, trīsdesmit no tiem apsēti ar graudaugiem. Saimnieki nonākuši pie secinājuma: mainoties politiskajam klimatam starpvalstu attiecībās, visvairāk cieš zemnieki, par kuriem neviens īpaši nerūpējas, tādēļ Latvijas zemniekam pašam ir jāizkaro sava vieta zem saules.

M.Dziesma
J.Silicka foto

● Lielajā kūtī mitinās arī «Latvijas baltās» un «Landrases» šķirnes cūkas, produkcijas realizācijai atrasti uzticami partneri.

● Abi dēli — Kaspars (attēlā) un Jānis vasaras brīvlaikā darbojas cūku kūtī. «Saprašana viņiem tai lietā ir,» saka tēvs.

Aizsargāsim burkānus no kaitēkļiem

Pēdējos gados labas kvalitātes burkānus nevar izaudzēt bez ķīmiskās apstrādes. Burkānu sējumiem bīstami ir divi kaitēkļi — burkānu lapu blusīņa un burkānu muša. Šos kaitēkļus nepieciešams apkarot laicīgi — kad burkāni tikko sāk dīgt vai pat vēl nav sadīguši, nevis, kad sējumi ir jau bojāti.

Burkānu lapu blusīņa parādās maija beigās vai jūnija sākumā, kad mātītes

uz dīgstošo burkānu lapiņu malām izdēj olas. Pieaugušās lapu blusīņas un to kāpuri sūc augu sulu no burkānu lapām, bojātās lapas sačokurojas, nolieces uz leju, auga attīstība aizkavējas un jaunie augi var iznīkt pavisam. Vēlu sētos burkānus šis kaitēklis bojā mazāk.

Burkānu muša izlido jūnijā, gadā atīstās divas paaudzes. Burkāniem kaitē mušas kāpuri, kuri parasti alo sakņu ārē-

jos audus. Bojāto augu laksti kļūst violeti, sarkanīgi un dzeltē. Saknes veidojas cietas, kroplas, nereti augi pilnīgi iznīkst. Kāpuri saknēs turpina baroties arī ziemā, sakņu glabātavās. Sējot burkānus ļoti agri vai ļoti vēlu (jūnijā) tie mazāk cieš no kaitēkļu bojājumiem. Burkānu mušu var atbaidīt ar naftalīnu.

Šo abu kaitēkļu apkarošanai piemērotākie insekticīdi ir Decis — 0,3 l/ha

(vai 0,04% koncentrācijā) vai Fastaks 0,15-0,2 l/ha (vai 0,02% darba šķīduma).

Pērkot insekticīdus, pieprasiet lietošanas noteikumus un pirms preparāta lietošanas vajadzīgo devu precizējiet pēc instrukcijas.

Anita Trūpa,
Valsts augu aizsardzības stacijas
Viļānu FDP agronome

Ziņas no Nodarbinātības valsts dienesta

Pēc statistikas ziņām Latvijā 1998. gada aprīļa sākumā 86259 darba meklētājiem Nodarbinātības valsts dienesta (NVD) vietējās iestādēs bija piešķirts bezdarbnieka statuss un bezdarba līmenis sastādīja 7,1% no valsts ekonomiski aktīvo iedzīvotāju skaita. Jāatzīmē, ka joprojām kritisks stāvoklis ir Latgales reģionā. Visaugstākais bezdarba līmenis ir Rēzeknes, Preiļu, Balvu un Krāslavas rajonos, kur tas attiecīgi sastādīja 28,3%, 22,0%, 21,7% un 21,5% no šo rajonu ekonomiski aktīvo iedzīvotāju skaita. Preiļu rajonā marta beigās bezdarbnieka statuss bija piešķirts 4182 darba meklētājiem. 1998. gada pirmajā ceturksnī bija raksturīga liela bezdarbnieku kontingenta mainība. Laika periodā no š. g. 1. janvāra līdz 31. martam NVD Preiļu nodaļā un Līvānu birojā bezdarbnieka statuss tika piešķirts 561 darba meklētājam un savukārt noņemts 560 cilvēkiem. Bezdarbnieka statusa zaudēšanai ir dažādi iemesli, tomēr vairākumā gadījumu sakarā ar NVD iestāžu neapmeklēšanu. Tas liecina, ka liela daļa darba meklētāju bezdarbnieka statusu saglabā tikai uz bezdarbnieka pabalsta izmaksu periodu.

Aprīļa beigās un maija sākumā bija vērojams diezgan straujš bezdarbnieku skaita pieaugums sakarā ar ievērojamu strādājošo skaita samazināšanu Preiļu rajona kooperatīvo sabiedrību savienībā un a/s agrofirma «Turība» konditorejas cehā. Tāpēc līdz 1998. gada 15. maijam Preiļu rajonā bezdarbnieka statuss bija piešķirts 4227 darba meklētājiem, no kuriem 2455 bez darba jau ir vairāk nekā gadu. Jāatzīmē, ka vairumā ilgstošie bezdarbnieki ir Līvānu un Preiļu pilsētu iedzīvotāji.

NVD vietējās iestādēs pēc iespējas mēģina sniegt bezdarbniekiem konkrētu palīdzību, iesaistot viņus gan algotu pagaidu sabiedrisko darbu (APSD) veikšanā, gan nosūtot uz profesionālās apmācības vai pārkvalificēšanas kursiem, kā arī piedāvājot apmeklēt darba meklētāju kluba nodarbinātības. Šī gada pirmajos trijos ceturksņos APSD tika nodarbināti vidēji mēnesī 265 bezdarbnieki un viņu darba samaksai no valsts budžeta pārskaitīti 29893 lati. Minētie bezdarbnieki galvenokārt tiek iesaistīti teritoriju uzkopšanas, malkas sagatavošanas un citos palīgdarbos. Tomēr sakarā ar

NVD pārvaldes norādījumiem turpmāk tiks rekomendēti APSD organizēt ar mērķi radīt jaunas darba vietas, vai nu paplašinot un rekonstrējot esošās ražotnes vai arī ceļot jaunas.

Šogad pirmo reizi tika praktizēta jauna darba forma — APSD projekti. Preiļu rajonā šajā pasākumā aktīvi iesaistījās gan pašvaldības, gan arī citi darba devēji un kopā tika izstrādāts un iesniegts 21 projekts. Diemžēl konkursa komisija par atbalstāmiem atzina tikai trīs no tiem. Jāpiezīmē, ka šajā gadījumā no valsts budžeta līdzekļiem tiek pilnībā segta darba algas fonds un lielā mērā apmaksāta materiālu iegāde. Arī turpmāk tiks praktizēta šāda veida projektu izskatīšana, tāpēc darba devējiem, kuri plāno celt jaunas ražotnes vai rekonstruēt jau esošās, ir jāapsver iespējas izstrādāt APSD projektus.

No NVD izdalītajiem līdzekļiem nepārtraukti notiek arī bezdarbnieku apmācības un pārkvalifikācijas process. Šī gada četros mēnešos dažāda veida kursus pabeiguši un ieguvuši attiecīgu kvalifikāciju gandrīz 50 bezdarbnieki. Kursi tiek organizēti gan Rīgā, gan Daugavpilī, kā arī izmantojot rajona iestāžu mācību bāzi. Preiļos grāmatvežu kvalifikācijas celšanas kursus savu zināšanu līmeni paaugstināja 14 uz laiku bez darba palikušie speciālisti. 15 bezdarbnieki tika apmācīti profesijā lopu kāvējs pirmapstrādātājs. Tas būtu vērtīgs fakts kautuvis īpašniekiem, jo pieaug prasības pēc sagatavotiem strādniekiem. Līvānos pašlaik tiek apmācīti konditori un stikla šķiedru ražošanas operatori. Sakarā ar lielo pieprasījumu apgūt datoru operatoru specialitāti pašlaik notiek šādu grupu komplektēšana gan Līvānos, gan Preiļos.

Vairāk nekā 90 bezdarbnieki šī gada četros mēnešos ir apmeklējuši darba meklētāju kluba (DMK) rīkotās nodarbinātības. Galvenais DMK darbinieku mērķis ir aktivizēt bezdarbniekus darba meklēšanai, kā arī iepazīstināt viņus ar svarīgākajiem likumdošanas aktiem un novērtēt savas spējas.

Ar šī gada 15. maiju ir stājušās spēkā LR Ministru kabineta apstiprinātās izmaiņas noteikumos par bezdarbnieka statusa piešķiršanu. Sakarā ar šo noteikumu 2. punkta prasībām darba meklētāju reģistrē

NVD vietējā iestādē viņa dzīves vietā. Ja darba meklētāja personu apliecinošā dokumentā nav atzīmes par dzīvesvietu, darba meklētāju reģistrē pēc pēdējās dzīvesvietas (ja viņš var uzrādīt attiecīgās namu pārvaldes, pašvaldības vai namīpašnieka izdotu izziņu, kas apliecina viņa dzīvesvietu). Sakarā ar noteikumu 4. punkta prasībām NVD vietējā iestādē reģistrē darba meklētāju, ja viņš uzrāda šādus dokumentus:

1. Pasi. Ja pase nozaudēta vai to nav iespējams uzrādīt citu iemeslu dēļ, dokumentu, kas apliecina pases nozaudēšanu vai citus iemeslus, un kādu citu darba meklētāja personu apliecinošu dokumentu, kurā ir darba meklētāja personas kods un fotogrāfija, kā arī attiecīga rajona namu pārvaldes, pašvaldības vai namīpašnieka izdotu izziņu par dzīvesvietu.

2. Dzimšanas apliecību, ja persona nav sasniegusi 16 gadu vecumu.

3. Darba grāmatiņu (darba līguma grāmatiņu) un algas nodokļu grāmatiņu, bet personām, kuras iepriekš nav strādājušas algotu darbu, attiecīga rajona namu pārvaldes, pašvaldības vai namīpašnieka izdotu izziņu, kas apliecina personas iepriekšējo nodarbošanos (ka nav strādāts algots darbs).

Tas nozīmē, ka turpmāk, lai reģistrētos NVD vietējās iestādēs, nav nepieciešams uzrādīt dokumentu par izglītību un valsts valodas prasmi apliecinošu dokumentu. Tomēr, lai saņemtu darba piedāvājumu (arī norīkojumu APSD veikšanai), ir nepieciešams uzrādīt gan dokumentu, kas apliecina izglītību vai profesionālo sagatavotību, un valsts valodas prasmes apliecību, kas apliecina tādu valodas prasmes pakāpi, kāda nepieciešama tai specialitātei vai amatam uz ko pretendē bezdarbnieks.

Sakarā ar noteikumu 24. punkta prasībām bezdarbnieks, katru reizi apmeklējot NVD vietējo iestādi, uzrāda šādus dokumentus: pasi (dzimšanas apliecību), darba grāmatiņu (darba līguma grāmatiņu) un algas nodokļu grāmatiņu. Turvākus pakaidrojumus par rakstā minētajiem jautājumiem var iegūt NVD Preiļu nodaļā (tel. 24315).

S. Bernāns,
NVD Preiļu nodaļas vadītājs

POLICIJAS ZIŅAS

(8. — 14. jūnijs)

8. jūnijā Aizkalnes pagasta Kalvānos no tiruma pazuda divas Aleksandram K. piederošas govis. Vainīgie noskaidroti, ierosināta krimināllieta.

8. jūnijā noskaidrots, ka Vārkavas pagasta Ančkinos Jānim U. no klēts pazuda veclaiku koka arpa. Notiek apstākļu noskaidrošana.

8. jūnijā konstatēts, ka Stabulnieku pagastā nelikumīgi izgriezts valsts mežs. Ierosināta krimināllieta.

8. jūnijā ceļā Rīga — Daugavpils 168. kilometrā automašīnas Renault Megane vadītāja Rīgas rajona iedzīvotāja Līga L. notrieca velosipēdisti Līvānu iedzīvotāju Natāliju B. Cietušo nav, bojāti abi braucamie. Sastādīts administratīvais protokols.

9. jūnijā Aglonas pagasta Leitānos Vladimiram K. pazuda mopēds «Delta». Notiek izmeklēšana.

9. jūnijā ceļā Vaivodi — Līči malā ar miesas bojājumiem alkohola reibumā atrasts un Preiļu slimnīcā nogādāts Vārkavas pagasta iedzīvotājs Viktors A. Lietas apstākļi tiek noskaidroti.

9. jūnijā Aleksandrs G. Līvānos, Krasta ielā 6 salauza padēlam roku. Notiek izmeklēšana.

9. jūnijā Ignats G. izdarīja huligāniskas darbības pret Staņislavu P. Rušonas pagastā. Vainīgam izteikts oficiāls brīdinājums.

9. jūnijā Andris S. sarīkoja ģimenes skandālu Sutru pagasta Kauparniekos. Sastādīts administratīvais protokols.

9. jūnijā Jānis P. alkohola reibumā pa ceļu Puša — Zabegi vadīja paju sabiedrībai agrofirmai «Turība» piederošo traktoru K-701, nobrauca no ceļa un apgāzās. Bojāts traktors, cietušo nav.

10. jūnijā Antonīnu V. Līvānos, Brīvības ielā sakoda suns. Notiek apstākļu noskaidrošana.

10. jūnijā Juris R. konstatēja, ka Preiļos, Jauņajā ielā uzlauzts viņam piederošais pagrabs un mopēdam «Delta» pazudis remontatlēgu komplekts. Notiek izmeklēšana.

10. jūnijā pie Preiļupes ūdenskrātuves nepilngadīgie Aleksandrs I. un Andrejs D. piekāva Vitāliju G. Apstākļi tiek noskaidroti.

10. jūnijā Līvānos Valentīnai P. pazuda velosipēds. Notiek izmeklēšana.

10. jūnijā Ivans B. sarīkoja ģimenes skandālu Līvānos, Rīgas ielā 245. Sastādīts administratīvais protokols.

10. jūnijā nepilngadīgais Staņislavs L. sarīkoja ģimenes skandālu Aglonas pagasta Līvānišķos. Sastādīts administratīvais protokols.

10. jūnijā Anna S. izdarīja huligāniskas darbības pret Vladu M. Galēnu pagasta Soboļevkā. Sastādīts administratīvais protokols.

11. jūnijā Riebiņu pagasta iedzīvotājam Antonam S. Preiļu tirgū pazuda pase, vadītāja apliecība un mašīnas tehniskā pase. Notiek izmeklēšana.

11. jūnijā Pēteris S. alkohola reibumā sarīkoja ģimenes skandālu Rušonas pagasta Svalbos. Apstākļi tiek noskaidroti.

11. jūnijā Anatolijs L. alkohola reibumā sarīkoja ģimenes skandālu Saunas pagasta Anspokos. Sastādīts administratīvais protokols.

12. jūnijā Pēteris K. Riebiņos, Viļānu ielā 12 alkohola reibumā mājās izdarīja huligāniskas darbības un draudēja nodēzināt saimniecības ēkas. Apstākļi tiek noskaidroti.

12. jūnijā ceļā Krāslava — Preiļi — Madona 47. kilometrā notika sadursme starp autobusu LAZ 697N, kuru vadīja Teodors L., un Mercedes Benz, kuru vadīja Edgars D. Cietušo nav, bojāti transporta līdzekļi.

12. jūnijā Dzintars R. konstatēja, ka no viņa Audi 100 pazudusi magnetola. Notiek izmeklēšana.

12. jūnijā Upmalas pagasta Kazeros tika izdemolēta Anastasijai P. piederošā ferma. Apstākļi tiek noskaidroti.

12. jūnijā Preiļos pusaudži izdarīja huligāniskas darbības pret Artūru V. Lietas apstākļi tiek noskaidroti.

12. jūnijā Voldemārs K. ar automašīnu VAZ 2106 pārvadāja 19 litrus alkohola bez marķējuma un nepakļāvās policijas darbinieku likumīgajām prasībām. Lietas apstākļi tiek noskaidroti.

12. jūnijā Aglonas pagasta Rajeckos Staņislavs R. alkohola reibumā sarīkoja ģimenes skandālu. Apstākļi tiek noskaidroti.

12. jūnijā Svetlana S. konstatēja, ka no viņas pagraba Preiļos, Rēzeknes ielā 24 pazudis velosipēds «Desna». Notiek izmeklēšana.

12. jūnijā Anna S. Galēnu pagasta Soboļevkā nelikumīgi tirgoja alkoholiskos dzērienus. Sastādīts administratīvais protokols.

13. jūnijā Upmalā automašīnas Ford Fiesta vadītājs Sandis P. iebrauca pretējā joslā un sadūrās ar Audi 80, kuru vadīja Ernests R. Bojātas automašīnas, cietušo nav.

13. jūnijā Preiļu slimnīcā ar grieztu brūci seļā nogādāts Riebiņu iedzīvotājs Genādijs L. Lietas apstākļi tiek noskaidroti.

13. jūnijā Sutru pagasta iedzīvotāja Anna N. konstatēja, ka Feimankā ir piesārņots ūdens un pa to peld beigtas zivis. Par notikušo tika paziņots vides aizsardzības inspektoriem.

14. jūnijā naktī uzlauzta Samvelam S. piederošā kioska durvis Aglonā un nozagtas 40 nelķes. Notiek izmeklēšana.

14. jūnijā ceļā Rožupe — Līvāni 5. kilometrā automašīnas VAZ 2101 vadītājs Normunds O. notrieca velosipēdistu, kurš notikuma vietā mira.

14. jūnijā ceļā Rudzāti — Varakļāni 2. kilometrā velosipēda vadītājs Jāzeps P. alkohola reibumā izraisīja sadursmi ar automašīnu VW Golf, kuru vadīja Cēsu rajona iedzīvotājs Jānis I. Bojāta automašīna un velosipēds.

Preiļu rajona policijas nodaļas informācija

Līvānos bezdarba līmenis stabilizējas

12. jūnijā apritēja divi mēneši, kopš darbu uzsāka Valsts nodarbinātības Valsts dienesta Preiļu nodaļas Līvānu biroja sektora vadītāja Līvija Vindele, kura «Novadnieka» korespondentei pastāstīja par to, kā risinās nodarbinātības problēmas pašlaik un kā veicas ar bezdarbnieku apmācību Līvānos.

Bezdarbnieku skaits būtiski nepieaug

— Bezdarba līmenis Līvānos šobrīd stabilizējas. Ja 1998. gada 1. janvārī Līvānos bija 2290 bezdarbnieki, tad 1. jūnijā to skaits tikai nedaudz pieaug — pašlaik reģistrēti ir 2335 cilvēki. Katru mēnesi bezdarbnieku skaits papildinās ar no 50 līdz 80 cilvēkiem, bet arī līdzīgs skaits darbu atrod. Piemēram, aprīlī no jauna tika reģistrēti 54 bezdarbnieki, bet no uzskaites noņemti 52. Sievietēm vidējos gados darbu atrast ir visgrūtāk. Vislielākais darba meklētāju skaits ir 38 gadus vecu sieviešu vidū, tādas ir 48. Bet vīriešu vidū bezdarbnieku visvairāk ir 21 gada vecumā — 35.

Apmācība izmaksā dārgi

— Esmu patīkami pārsteigta, cik daudz valsts tērē līdzekļus bezdarbnieku apmācībai. Atkarībā no apmācības veida, vienas

grupas apmācībai valsts tērē no četriem līdz septiņiem tūkstošiem latu. Piemēram, konditoru apmācībai tika piešķirti 7000 lati, optisko šķiedru ražošanas operatoru apmācībai iztērēja 4270 latus par 300 stundu apmācību 15 cilvēkiem, par līdzīgu summu šogad ir notikuši arī datortehnikas kursi.

Šobrīd dažādosursos mācās 40 cilvēki, veidojas arī jaunas mācību grupas. Diemžēl, daudziem kursu beidzējiem grūti iekārtoties darbā, jo nav prakses. Lai risinātu šo jautājumu, nosūtīju augstākstāvošajām instancēm priekšlikumu maksāt kursu beidzējiem pirmos trīs mēnešus minimālo darba algu, lai darba devējs būtu ieinteresēts palīdzēt viņam iegūt praktiskā darba iemaņas.

Algotie sabiedriskie darbi

— Algotajos sabiedriskajos darbos pašlaik strādā 145 cilvēki divdesmit trīs uzņēmumos un organizācijās. Astoni cilvēki nodarbināti kūdras fabrikā, neliela grupa strādās stikla fabrikas teritorijas sakopšanas darbos. Visvairāk nodarbināto algotajos sabiedriskajos darbos ir komunālo uzņēmumu saimniecībā, SIA «Līvānu mājas un logi», SIA «Robežniece», Līvānu pilsētas domē un pilsētas slimnīcā. Šim nolūkam NVD katru mēnesi iztērē aptuveni 4000 latus no saviem līdzekļiem.

Darba devēji ir kļuvuši prasīgāki

— Kļuvušas augstākas arī darba devēju prasības pret kandidātu. Piemēram, uzņēmumam vajadzīgs šoferis. Manā sarakstā tādu ir piecdesmit, taču darba devējs vēlas saņemt arī kādu informāciju par iespējamo kandidātu, kuras, diemžēl, mūsu rīcībā nav. Ja mēs aizsūtīsim tādu cilvēku, kurš iepriekšējā darba vietā atlaists, piemēram, par dzeršanu, tad šis darba devējs mūsu dienestam vairs neuzticēsies. Tomēr visbiežāk viņi darbiniekus sameklē paši. Ja kādā kolektīvā veidojas jaunas darba vietas, tad draugi un paziņas par to jau laikus tiek informēti un uzņēmuma vai organizācijas vadība var ievākt ziņas par topošo darbinieku. Kaut arī cilvēks būtu strādājis iepriekšējā darba vietā par direktoru, saņemot sliktas atsauksmes par viņu no darba biedriem, šādu cilvēku nepieņems. Sarūgtina arī tas, ka jaunieši bieži vien nav izturīgi jaunajos darba apstākļos, viņiem trūkst cīņas spara un pacietības. Reiz gadījās kāds jauniešs, kurš, iekārtojies labā darba vietā, jau pēc pirmās darba dienas nolaida rokas un atteicās. Vecāka gadagājuma cilvēkiem šis īpašības gan piemīt, taču pieprasītāki ir jaunie. Interesanti, ka jauniešiem nereti ir labas latviešu, angļu vai vācu valodas zināšanas, bet krievu valodu viņi neprot.

M. Dziesma

20. jūnijā no plkst. 10.00 līdz 13.00 firmas «Spektrs» veikalā Peļos, Raiņa bulvārī 17 (kino-teātra ēkā) firma PHILIPS reklamēs un demonstrēs dāmu skuvekļus un epilatorus, kā arī vīriešu bārdas skuvekļus PHILISHAVE.

Laiņi lūdzam!

Pie mums jūs varat arī iegādāties dažādas PHILIPS preces par svētku cenām!

Tālr. 22043.

PHILIPS

21. jūnijā plkst. 16.00
JĒKABPILĪ DAUGAVSALAS
MOTOTRASE

MOTOKROSS.

Piedalīsies pasaules čempioni K. Serģis un A. Rasmanis.

Ieeja Ls 1,50, bērniem līdz 10 g. — brīva.

Ieejas biļetes piedalīsies LOTERIJĀ.

IU «Upmalas VET» uzsāk govju mākslīgo apsēklošanu.

Tālr. 50388 no 9.00 līdz 13.00

darbdienās,

50447 vakaros un brīvdienās.

«NOVADNIEKA» KALENDĀRS

Preiļu dome

◆ 18. jūnijā pulksten 14.00 domes sēde.

Sporta klubs «Cerība»

◆ 17. jūnijā Latvijas lauku sporta spēles, futbols. Sākums pulksten 19.00. Spēlē Preiļu — Daugavpils rajonu futbolisti.

◆ 18. jūnijā jaunatnes futbola līgas spēles, Preiļi — Daugavpils (1987.g.), sākums pulksten 11.00.

◆ 19. jūnijā jaunatnes futbola līgas spēles, Rēzekne — Preiļi (1986.g.).

◆ 20. jūnijā Latvijas veterānu čempionāts futbolā, Preiļi — Valmiera, sākums pulksten 14.00.

◆ 21. jūnijā jaunatnes futbola līgas spēles, Preiļi — Rēzekne (1987., 1982.g.), sākums pulksten 12.30.

Vārkavas tautas nams

◆ 19. jūnijā estrādē Vārkavas pagasta folkloras ansambļa «Madarenys» jubilejas koncerts. Sākums pulksten 20.00. Pulksten 22.00 zaļumballe.

◆ 23. jūnijā estrādē dramatiskā kolektīva pirmizrāde: R. Blaumanis «Zagli». Sākums pulksten 21.00. Pēc tam zaļumballe.

Pelēču kultūras nams

◆ 20. jūnijā balle. Spēlē Aija. Sākums pulksten 23.00.

Rožkalnu kultūras nams

◆ 19. jūnijā pulksten 22.00 spēle grupa «Staburags».

Stabulnieku kultūras nams

◆ 20. jūnijā pulksten 23.00 balle, spēle «Velnes».

◆ 27. jūnijā pulksten 23.00 balle, spēle Aija.

J. Raiņa muzejs Jasmuižā

◆ 19. jūnijā izsiāzu zālē pulksten 17.00 tikšanās ar māksliniekiem Jāni Undu un Ievu Undu. Pulksten 18.00 brīvdabas estrādē Rēzeknes Tautas teātra izrāde: Ontons Rūpains «Dzimtā zeme vai vaca mīlestība naryus». Ieeja bezmaksas.

Informāciju sagatavoja L. Rancāne.

Kultūras un izglītības iestāžu vadītāju ievēribei. Informāciju par sarīkojumiem lūgums paziņot pirmdienās no pulksten 9.00 līdz 12.00 pa telefonu 21996.

RONALDS MARCINKEVIČS

(1983. gada 13. augusts — 1998. g. 14. jūnijs)

Latvijas skolās vēl smaržo 9. klašu izlaidumu ziedi un bērzu meijas, bet Rudzātu vidusskolā 14. jūnijā ienāca Nāve. Tā vēlreiz apliecināja, ka dzīve ir nežēlīga. Tā negaida, kamēr piepildām ieceres. Tā savu gadu loku noslēdz pilnīgi nevietā un nelaikā.

No dzīves nežēlīgi aizgājis Rudzātu vidusskolas 8. klases skolnieks Ronalds. Vēl sestdien mēs dzirdējām viņa balsi, viņa smieklus, bet svētdienas rītā Ronalds dzīve palika ceļa putekļos. Asaras nerimst ritēt. Raud klase, skolotāji, raud visi, kas viņu pazina. Ronalds ir vecākais dēls ģimenē. Mīlēts un lolots. Jaunākajās klasēs piedalījies izteismīgās runas konkursos. Vēlāk ir viens no labākajiem matemātikas un fizikas uzdevumu risinātājiem rajonā. Tas noteikti ir mammas, matemātikas skolotājas, nopelns. Ronalds bija labs klases biedrs — izpalīdzīgs, atsaucīgs, reizēm arī sevi noslēgts.

Ronaldi aiziešana vēlreiz pierāda, ka cilvēks ir tik neaizsargāts. Izejot no mājas, cilvēks var atpakaļ neatnākt. Ronaldu gaidīja māmiņa, tētis, brāļi un mazā māsiņa.

Tu ziedos lauz cerīņus —

No zariem sarma birst.

Tu ej dziesmā klausīties —

Bet dziesma zūd un mirst.

Ronald, kāpēc tev bija jāaiziet?

Rudzātu vidusskolas kolektīvs un Rudzātu pagasta padome

Pārdod

Opel Omega 2,0 i, 1987. g. Tālr. 42501;

VW Golf 1,8 i vai maina pret mežu. Tālr. 23513;

VW Passat Kombi 1,6. Tālr. 21424;

MTZ-80, 1987. g., Ls 1800; T-25 ar iskaiti, Ls 1500; SK-5; jaunu «Kirgiztan»; siena presi; SZ-3,6;

salmu smalcinātāju «Spridītis» u. c. tehniku. Tālr. 15102;

miglotājus. Tālr. 21483;

paštaisītu lentzāģi (asinātāju). Tālr. 234-49555

vakaros;

velas mazgājamo mašīnu. Tālr. 65083;

zirga ratus. Tālr. 21963;

jaunu pirti. Tālr. 21089;

māju Livānos. Tālr. 41456;

graudus. Tālr. 54626;

Landrases šķirnes jaunkuljus. Tālr. 59364, 59249;

tīršķirnes trušus. Tālr. 24354;

darba ķēvi. Tālr. 34579;

darba ķēvi (5 g.). Tālr. 21225;

govī, ir izvēle. Tālr. 16262 līdz 10;

govī. Tālr. 59286 vakaros;

govī. Tālr. 57619;

trešās laktācijas govī. Tālr. 21007 pēc 21;

Dažādi

Piedāvā mikroelementus. Tālr. 16271 vakaros.

UZMANĪBU GRĀMATVEŽIEM!

Svarīgs seminārs!

18. jūnijā notiks seminārs
«Izmaiņas VID rīkojumā nr. 148
par darījuma kvīšu un EKA
noformēšanas kārtību.
Prasības attaisnojuma
dokumentiem».

Seminārā:

1. Kāpēc pēc 01.07.98. kases čekā ne-

varēs izdarīt ierakstus ar roku?

2. Darījuma apliecinājo dokumentu (EKA

čeku, kases ieņēmumu orderu, preču pa-

vadzīmju, darījuma kvīšu) noformēšanas

kārtība.

3. Kā pareizi noformējami darījumi ar fizis-

kām personām?

4. Kādos gadījumos uzņēmuma (IU, SIA,

ZS) īpašnieks kļūst par darba ņēmēju, kā

pareizi viņam jānosaka darba alga?

5. Paredzamās izmaiņas (svarīgi ZS īpaš-

niekiem) likumā par «Valsts sociālo apdro-

šināšanu».

6. Personīgā autotransporta izmantošana

darba vajadzībām. Kā pareizi noslēdzams

nomas līgums?

7. Nodokļu atvieglojumi dāvanām darbi-

niekiem.

Seminārs notiks Preiļos kinoteātra

«Ezerzeme» telpās (Raiņa bulvārī 17)

plkst. 14.

Dalības maksa Ls 8.

Samaksu var veikt arī ar pārskaitījumu

Latvijas Unibankas Rīdzenes filiālē.

Bankas kods 310101900,

konta nr. 02013469305 un

reģistr. nr. 43602009160,

vai arī semināra dienā.

Semināru vada NKB departamenta

direktors Agris Svare.

Iepērk jaunlopus, liellopus
un zirgus. Samaksa tūlītēja,
ir piemaksas. Tālr. 55658.

Z/s «PŪDŽI» par izdevīgām cenām pērk
EGLES ZĀGBALĶUS (diam. no 18 cm,
garums 3,7 m, 4,2 m, 4,9 m). Samaksa
tūlītēja. Nodrošina ar transportu.
Tālr. 13418, mob. tel. 29-348997.

Firma pieņem pagaidu darbā (3-6 mēn.)
augsti kvalificētus speciālistus (vai
speciālistu brigādes) darbam cel-
niecības objektos Latvijas teritorijā: **mūr-
niekus, apmetējus, krāsotājus, san-
tehnikus, skārdniekus, namdarus,
flīzētājus.**

Izziņas pa tālr. 30-23291 darbdi-
nās no plkst. 9.00 līdz 10.00.

Iepērk liellopus, jaunlopus,
zirgus. Samaksa uz vietas.
Tālr. 22985.

Lopu pieņemšanas punkts

«SENLEJAS»

PĒRK

dažādus LOPUS

dzīvsvārā.

Nodrošina ar transportu.

Piemaksā

12% kompensāciju un

18% PVN.

Tālr. dispečeriem — 22454.

SIA "DaKo"

Iepērk egles zāgbalķus:
garums 4,3; 5,2; 6,1; 6,7

Ø no 18 līdz 25 = 32 USD

Ø no 26 līdz 42 = 38 USD

Ø no 26 līdz 46 (6,7) = 40 USD

APMAKSA TŪLĪTĒJA.
SNIEDZAM TRANSPORTA
PAKALPOJUMUS.

Tālr. 246-32393, mob. tālr. 29-356557.

Firma «Ratta» turpina
privatizācijas sertifikātu
iepirkšanu Preiļos, A. Paulāna
ielā 3 a. Tālr. 22202.

LĪDZJŪTĪBAS

Jel neraudiet, man sāpju ceļš ir galā,
Es upei melnajai nu pāri jau,
Es dusu klusā aizmirstības salā,
Kur ciešanu un sāpju vairāk nav.
Sērojam sakarā ar mūsu bijušās
darbinieces Valentīnas
JELISEJEVAS pāragro nāvi,
izsakām līdzjūtību dēliem Oļegam,
Romānam un tuviniekiem.
SIA «Novadnieks. Redakcija»

Skumju brīdī esam kopā ar
Mariju Livmani, MĀMUĻU
kapu kalniņā izvadot.

1. sekcijas kaimiņi

Un pēkšņi tāds klusums,
Ka saule apstājas debesmalā.
I. Ziedonis
Šobrīd, kad soļi skan klusāk un
ziedi smaržo pēc sērām, audzinātāj,
esam kopā ar jums, no DĒLA un
mūsu klasesbiedra
Ronaldi atvadoties.
Klasesbiedri un vecāki

Apdzisa zvaigznes un saira sapņi.
Viss tas notika pēkšņi un strauji,
Pielīja sāpju un asaru trauks.

Z. Purvs

Dalām sāpju smagumu ar Jāni,
Leldi, Matisu Marcinkevičiem,
BRĀLI Ronaldu traģiski zaudējot.
Jāņa klasesbiedri, audzinātāja, vecā-
ki, b/d «Zīlūks» kolektīvs un vecāki

Sirds nepukst vairs.
Bet vēl tai bija skanēt
Un acīm mirdzēt, dzīvi vērojot.
Kad negaidīta un pēkšņa ir atnākusi
tumša diena Valda Marcinkeviča
ģimenē, izsakām viņam līdzjūtību,
DĒLU zaudējot.
Preiļu zemessardzes bataljons

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Cišu
ģimenei, VĪRU un TĒVU zaudējot.
1. sekcijas kaimiņi

Nevar pazust tas, ko mīli,
Nezūd darbs, kas krietni veikts.
Arī tad, ja mūža gājums
Pārāk agri būtu beigts.
Sērojam kopā ar Bronislavu Cišu,
VĪRU mūžībā pavadot.
A/s «Preiļu siers» kolektīvs

Sērojam kopā ar tuviniekiem,
Jāni PAUNIŅU smiltājā izvadot.
Preiļu rajona sportistu saime

Un pēkšņi tavā skanošā dārzā
Ir ienācis klusums,
Tik negaidīts un spalgs.
Izsakām līdzjūtību Ainai Pastorei,
BRĀLI zaudējot.
Skolu valde

Un negrib sirds ticēt,
Ka cilvēks var tā —
No gaišas dienas aiziet mūžībā.
Negaidīto skumju brīdī esam kopā
ar Ainu Pastori sakarā ar BRĀĻA
traģisko nāvi.
Preiļu rajona padome

Kā negrib sirds ticēt,
Ka cilvēks var tā —
No gaišas dienas aiziet mūžībā.
Izsakām līdzjūtību Ainai Pastorei,
BRĀLI smiltājā izvadot.
Upmalas pagasta padome